

DIRVA

Jaunimo Centras
5620 So. Claremont Ave.
Chicago IL 60636

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 SEPTEMBER – RUGSĖJO 16, Nr. 35

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

PONAS E. ZUROFF – NEPAGEIDAUJAMAS IR LUKIŠKĖSE

Dr. Leonas MILČIUS
Kovo 11-osios Akto
signataras, Lietuvių
tautininkų sąjungos Tarybos
narys

Didelį atgarsį visuomenėje sukėlė rugpjūčio 21d. "Lietuvos ryte" atspausdintas žurnalisto Lino Eriksono interviu su S. Wiesenthalio centro Izraelio skyriaus direktoriumi ponu Efraimu Zuroffu: "Lietuvoje greičiau gali nuteisti mane, o ne A. Li-leikį". Gaila, kad šiame interviu žurnalistas L. Eriksonas padarė kai kurių netikslumų kuriais, tyčia ar netyčia, tame straipsnyje aptariamą klausimą susiejo su Lietuvių tautininkų sąjunga. Dėl to norėčiau plačiau paaiškinti kai kurias dabartines tautininkų nuostatas ir požiūrį į bet kuriuos genocido vykdytojus bei tautų kiršintojus.

Tautininkai visada rūpinosi Lietuvos ir lietuvių tautos likimu, tautiškųjų vertybių puoselėjimu. Jie skaudžiai pergyveno okupacijos laikotarpį, kai visa, kas tautiška ir lietuviška, buvo persekiojama ir naikinama. Tokią būklę lietuviams yra tekę pergyventi ne vieną kartą.

Tačiau mes pripažįsta-

me visų tautų lygiateisiškumą, visų žmonių teisę rūpintis savo tautiškumo išsaugojimu. Tautininkai visada siekė supratimo ir santarvės su visomis tautomis. Taip, mes ne kartą pareiškėme susirūpinimą, kad iki šiol Lietuvos valstybės ir teisės institucijos nepakankamai stengiasi išaiškinti tuos asmenis ir organizacijas, kurios vykdė patį žiauriausią – ilgalaiki lietuvių tautos naikinimą, nepriklausomai nuo to, kuriai – rusų, žydų, lenkų, vokiečių ar kitai tautybei jos atstovavo, nes genocidas neturi tautybės. Tą pačią teisę kovoti tiek su kriminaliniais nusikaltėliais, tiek su genocido vykdytojais mes pripažįstame ir kitoms tautoms.

Lietuvių tautininkų sąjungai yra svetimos šovininės idėjos, kitų tautų kaltinimas, niekinimas ar žemini-mas. **Jokia tauta negali būti kaltinama.** Pono E. Zuroffo mesti kaltinimai lietuvių tautai yra absurdiški, užgaulūs ir niekiniai. Jie tik parodo šio asmens nesveiką mąstymą ir menką intelektualumą. Lietuvių tautos istorija yra skaudi, bet pakankami didi ir kilni, kad mes visi ją galėtume gerbti ir ja didžiuotis.

Pono E. Zuroffo išsaky-tas šovininės mintis dėl žydų tautos "grynumo" ar išskirtinumo, kaip ir jo politinės spekuliacijos dėl Vilniaus rabino Gaono 200 metinių minėjimo, galima būtų palikti tik jo sąžinei. Tačiau kyla pagrįsti nuogastavimai, kad dirbtinai stengiantis įžiebtį dviejų okupacinių valstybių

daugiau kaip prieš penkiasdešimt metų kurentoje karo lauvavietėje naują kibirkštį, turima piktdžiugiškų ketinimų. Tai apgalvotas siekimas pakenkinti Lietuvos tarptautiniam prestižui ir, pasinaudojus dabartinių Lietuvos vadovų nuolaidžiavimu kai kurioms ekstremistinėms žydų prganizacijoms bei atskiriems asmenims išplėsti kuo daugiau ne tik politinės, bet ir materialios naudos.

Lietuvoje ir toliau sunku. Ir toliau yra daug skurdo, nusikalstamumo, savanaudiškumo ir netiesos. Iš sovietinio jungo išėjusiai valstybei reikia susitelkimo ir paramos. Todėl ypač apmaudu, kad Lietuvai vėl ir vėl tenka atlaikyti įvairių svetimųjų primestas provokacijas, užgauliojimą ir atvirą kenkimą.

Toks, matyt, yra pasaulis. Dabartinė padėtis tik dar kartą patvirtina pagrindinę nuostatą - pasitikėti tik savo jėgomis, tik savo tautos vidine ištverme. Manau, kad nei Lietuvos žmonės, nei jos vadovai nepasiduos pono E. Zuroffo šantažui, nei kitų į jį panašių "atstovų", kurių šiuo metu tiek daug pasirodė Lietuvoje, liguistai užgauliems priekaištams. O pats ponas E. Zuroffas, dėl visos lietuvių tautos šmeižimo ir nesantikos kurstymo, būtų nepageidautinas (persona non grata) ne tik Lietuvos miestuose ir kaimuose, t.y. apskritai jos visuomenėje, bet ir tokioje vietoje, kaip Vilniaus (Lukiškių) kalėjime, nes ir ten neturėtų būti kurstomas ir propaguojamas šovinizmas.

Vytauto Didžiojo paminklas Prienuose

Ohio gubernatorius G. Voinovich rugpjūčio 23 d. pakvietė savo draugus ir rėmėjus apsilankyti Columbus, šios valstijos gubernatoriaus rezidencijoje surengtoje gegužinėje. Dalyvavo apie 300 žmonių iš įvairių politinių partijų, etninių bendruomenių bei kitų organizacijų.

Lietuvių grupę sudarė: LR Garbės konsulė I. Bublėnė, Cleveland'o Lietuvių bendruomenės ko-pirmininkai – A. Stungienė ir dr. V. Stankus bei p. G. Kudukienė. Lietuvių bendruomenės apylinkės vardu gubernatoriui įteikė A. Polio nuotraukų albumą "Malda Lietuvai" ("A Prayer for Lithuania"), kuriame atvaizduotas Romos popiežiaus apsilankymas Lietuvoje. Šia dovana išreiškėme savo dėkingumą gubernatoriui G. Voinovich už jo ilgametį Lietuvos laisvės bylos rėmimą. Tai jis darė dar būdamas Cleveland'o miesto meru ir vėliau – dirbdamas aukštesnėse pareigose.

Gubernatorius pažadėjo ir toliau remti atsikūrusią nepriklausomą Lietuvą. Ateinančiais – 1998 metais jis bus respublikonų kandidatu į Amerikos senatą. Kadangi yra pelnęs palankų Ohio gyventojų įvertinimą, tai G. Voinovich turi puikią galimybę laimėti šiuos rinkimuos. Jį teigiamai vertina ir demokratų, kaip, pavyzdžiui, Cleveland'o miesto meras Michael White, kuris už G. Voinovich nuopelnus miestui pastatė North Coast Harbos (šiaurės pakrantės uoste) jam skirtą paminklą, o patį uostą pavadino "George V. Voinovich Bicentennial Park".

Gubernatorius sakė, kad jis pasistengs dalyvauti Vasario 16-osios šventėje Cleveland'e 1998 metais. O šiemet, rugsėjo 19-ąją, Palace Theatre, Playhouse Square, Cleveland, (tel 614-280-6446) gubernatorius su žmona Janet Voinovich atšvęs savo 35-erių metų vedybinę sukaktį.

Dr. V. Stankus

APSILANKYMAS PAS GUBERNATORIŲ GEORGE V. VAINOVICH

Priėmimas pas Ohio gubernatorių. A. Pust nuotraukoje (iš kairės): LR Garbės konsulė I. Bublėnė, LB apylinkės ko-pirmininkė A. Stungienė, G. Kudukienė, Janet Voinovich, gubernatorius George Voinovich, LB apylinkės ko-pirmininkas dr. V. Stankus

Šiame numeryje:

- Kam šiandien prireikė nesantaikos tarp lietuvių ir žydų?** – 1, 2, 3 psl.
- A. Pužauskas: Kinija ir Taivanas** – 2 psl.
- J. Žygas: kodėl verta mokytis vaikus lietuvių kalbos ir Amerikoje?** – 3 psl.
- JAV LB XV tarybos pirmoji sesija** – 5 psl.
- Alekso Zubovo dovana Vytauto Didžiojo universitetui** – 7 psl.
- J. Dunduras: Venecuelos patiekalai ir susitikimas su Piaroa indėnais** – 8 psl.
- Dr. P. Kisieliaus jubiliejus** – 9 psl.
- Nauja A. P. Bagdono poezijos knygelė** – 10 psl.
- Kandidatas į prezidentus** – paskutinėje skiltyje

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVA PAGERBĖ ŽYDŲ IŠMINČIŲ.** Gaono pagerbimui buvo skirtas iškilmingas pirmasis Lietuvos Seimo posėdis. Operos ir baletų teatre surengtas iškilmingas minėjimas, kuriame dalyvavo valstybės vadovai, Seimo ir Vyriausybės nariai, žinomi visuomenės veikėjai, diplomatai, svečiai iš Izraelio ir kitų valstybių. Minėjime atliktas kompozitoriaus Anatolijaus Šenderovo kūrinys "O Izraeli, klausyk", parašytas specialiai šioms iškilmėms. Prezidentas A. Brazauskas susitiko su grupe Vilniaus Gaono Eljahu palikuonių. Vilniuje, Žydų gatvėje atidengtas Gaono paminklas. Jį sukūrė skulptorius Mindaugas Šnipas pagal jau mirusio skulptoriaus Teodoro Kazimiero Valaičio padaryto modelio nuotrauką. Atidengtos trys atminimo lentos: prie namo Žydų g. 3, šalia kurio kadaise stovėjusiame name gyveno Gaonas, prie pastato Šiaulių gatvėje, kuriame 1880-1886 metais buvo išspausdintas Babilono Talmudos, Benediktinų gatvėje, prie buvusios Vilniaus Vyriausiosios rabinų tarybos būstinės.

• **IZRAELIO AMBASADORIUS APŠMEIŽĖ LIETUVĄ.** Izraelio nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Oded Ben-Hur teigė, kad Lietuva dalyvavo holokauste. Anot jo, lietuviai pradėjo "skersti žydus", likus savaitei iki hitlerinės Vokietijos įsiveržimo į mūsų kraštą. Diplomatas sakė, kad Lietuvos jaunimui apie žydų holokausto mastą nėra žinoma, nes tai esą neįtraukta į mokyklų programas. Jo nuomone, antisemitizmas yra labai gyvas ir realus, plačiai pasireiškiantis ir Lietuvoje. Ambasadorius nurodė, kad tokius teiginius jis išdėstė Izraelio Užsienio reikalų ministerijos pavedimu. Labai aštriai kaltino Lietuvą, kalbėdamas iškilmingame Seimo posėdyje ir kitas jos svečias – Haifos vyriausiasis rabinas Shear Yashuv Cohen.

• **LIETUVOS SEIMO NARIŲ PROTESTAI.** Seimo narių plojimais buvo palydėtas Kazio Bobelio pareiškimas, jog ambasadoriaus Oded Ben-Hur priekaištai Lietuvos vadovams buvo užgaunantys lietuvių tautą. "Izraelio ambasadorius daro dar didesnę plyšį tarp lietuvių ir žydų tautų", - teigė K. Bobelis. Pasipiktinimą O. Ben-Hur teiginiais išreiškė Seimo nariai R. Smetona ir V. Dudėnas, kuris pavadino ambasadoriaus pareiškimą įžūliu ir netaktišku. Seimo pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas kreipėsi į Prezidentą ir Užsienio reikalų ministrą, ragindamas siekti ambasadoriaus atšaukimo iš Lietuvos. Seimo narys E. Zingeris tą dieną pavadino sunkiausia jo gyvenime.

• **PILIETYBĖS TĘSTINUMAS.** Vyriausybės posėdyje iš dalies pakeistos Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentų rengimo ir nagrinėjimo taisyklės bei pilietybės išsaugojimą patvirtinančių dokumentų išdavimo tvarka. Pagal papildytą Pilietybės įstatymą Lietuvos Respublikos piliečiais yra laikomi ne tik asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos pilietybę, ir jų vaikai, bet ir vaikaičiai (jei šie asmenys, jų vaikai ar vaikaičiai neregistruoti iš Lietuvos).

• **IŠ LIETUVOS Į GUDIJĄ – PER VIRGINIA.** Nuo rugsėjo pradžios atnaujintas elektros energijos eksportas į Gudiją (Baltarusiją). Lietuviškos elektros perpardavinėtojų konkursą, kurį paskelbė energetikos bendrovė "Lietuvos energija", laimėjo Virdžinijos (Virginia) salose registruota bendrovė "Liberty". Ji Lietuvai mokės po 6,8 cento už kilovatvalandę elektros energijos (po kiek gaus iš Gudijos, nepranešta – red.) Sutartis tarp "Lietuvos energijos" ir "Liberty" pasirašyta iki 2000 metų.

• **TEISĖTVARKA IR SPAUDA.** Prezidentas Algirdas Brazauskas suteikė malonę nuteistajam G. Grybei. Šis su "tulpinių" gauja susijęs panevėžietis 1994 metais itin žiauriai nužudė 28 metų Alvydą Gelažį, bandžiusį apginti verslininką, iš kurio buvo reikalaujama mokėti "duoklę". Panevėžio apygardos teismo paskirta 12 metų laisvės atėmimo bausmė buvo sumažinta septyneriais metais. Nuteistajam liko kalėti dveji metai. "Lietuvos ryto" duomenimis, tai pirmas atvejis šalyje, kai už itin žiaurų tyčinį nužudymą bausmė sumažinta daugiau kaip perpus. Tačiau po šio straipsnio pasirodymo Prezidentas dekretą dėl bausmės sumažinimo žmogžudžiui atšaukė. Spauda pranešė, kad Panevėžio nusikaltėliškos grupuotės iš verslininkų reikalavo didelių pinigų sumų. G. Grybės įvykdytos žmogžudystės bendrininkas atvirai aiškino, kad šie pinigai reikalingi nuteistojo išlaisvinimui.

• **J. KAIRYS NEDALYVAUJA.** Turkijoje vykstančiose pirmosiose pasaulio aviacijos sporto žaidynėse negalėjo dalyvauti geriausias Lietuvos lakūnas Jurgis Kairys. Pasiruošti tokioms rimtoms varžyboms jam pritrūko lėšų. "Praėjusį sezoną baigiau, turėdamas 60 tūkstančių litų skolos, kadangi kai kurie rėmėjai netesėjo savo žodžio, - sakė įžymusis lakūnas "Lietuvos aidui". - Verčiantis per galvą šiaip taip pavyko tą skolą grąžinti, bet į naujas lįsti nenorėjau ir negalėjau, nes gyventi skolon, kai nežinai, ar galėsi grąžinti, ne mano būdai.

Iš visur – apie viską

KINAI BANDO STIPRINTI RYŠIUS

Algirdas Pužauskas

Naujasis Taivano ministras pirmininkas Vincent Siew, perėmęs pareigas rugsėjo 1 d., pareiškė, jog jo vadovaujama vyriausybė bandys pagerinti santykius su Kinija. Taivaniis turi pusiau oficialią įstaigą – Žemyno reikalų tarybą, kuri bendradarbiauja su komunistinės Kinijos įsteigta Draugija santykiams per Taivano sąsaiarį. Šios dvi įstaigos nesusitiko nuo 1995 metų, kai Taivano prezidentas Lee Teng Hui parodė "atskalūniškus" siekius, apsilankydamas Amerikoje, nors abi šalys šaukte šaukė, kad tai – jo privati kelionė, o ne valstybės vadovo vizitas.

Normalių santykių tarp tų dviejų kiniečių valstybių negali būti tol, kol Taivaniis nepripažins, kad Pekino (Beijing) valdžia yra visos Kinijos, įskaitant ir Taivanį, teisėta suvereni valdžia, o Taiva-

nis – tik iš "tikro kelio iškrypusi", laikinai atsiskyrusi provincija. Kinija, pagal kai kuriuos Hong Kongo laikraščius, supranta kad Taivano vyriausybė, kuri pripažins Kinijos suverenitetą, turės pasitraukti. Rugsėjo pradžioje Singapore apsilankęs Kinijos premjeras Li Peng spaudos konferencijoje pakartojo kietus Kinijos reikalavimus, tačiau Kinijos užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad pasitarimai su Taivanu gali įvykti, kai tik jis atsisakys savo "atskalūniškų" veiksmų. Taivaniis mano, kad pasitarimus su Kinija bus galima atnaujinti po ši mėnesį įvyksiančio Kinijos komunistų partijos suvažiavimo arba ateinančiais metais, kai bus aiškūs pasikeitimai Kinijos vyriausybėje.

Taivano valstybinis suverenitumui smogė nedidelė St. Lucia, nutraukusi su juo diplomatinis santykius ir pripažinusi komunistinę Kiniją. Dabar su Taivanu valstybinius ryšius palaiko tik 30 pasaulio valstybių.

Viltį, kad abi pusės ieškos glaudesnių ryšių, palaiko praktiškai gyvenimo įvykiai. Vienas kinas, pagrobęs keleivinį lėktuvą iš Taivano, nukraidino jį į Kiniją. Po kurio

laiko Kinija jį perdavė Taivanui, kur įvyko jo teismas. Abi pusės susitarė ištremti nelegalius imigrantus. Taivano mafijos nariai, anksčiau bėgdavę į Kiniją, dabar vengia ten slėptis, nes balandžio mėnesį keli iš jų buvo Taivanui sugrąžinti. Taisyklės, reguliuojančios laivų plaukiojimą per sąsaiarį prekybos tikslais, buvo palengvintos. Todėl Taivano prekybos ryšiai su Hong Kongu, po jo perdavimo Kinijai, nė kiek nepasikeitė.

Jau buvo skelbta, kad komunistinėje Kinijoje, pagal "Amnesty International" duomenis, pernai mirties bausmė buvo nubauta tris kartus daugiau žmonių, negu visame likusiame pasaulyje. Kinijos spauda vadina šiuos teismus ir mirties bausmes "kietu smūgiu". Stebėtojų nuomone, nusikaltimų nesumažėjo. Į sušaudytų nuteistųjų skaičių neįeina bausmės už politinius nusikaltimus. Tibete, viename teisme buvo nuteisti mirti 42 žmonės, o Xingjiang provincijoje, kur gyvena musulmonų tikėjimo turkmenai, sušaudyta 160. Į tą skaičių neįeina šimtai gatvėse žuvusių laisvės kovotojų. Juos Kinijos valdžia taip pat vadina "atskalūnais".

Keliais sakiniiais

• Rugsėjo 4 d. ramioje Jeruzalės gatvėje, kurioje nevažinėja automobiliai, vėl sprogo trys savižudžių bombos. Žuvo 7 žmonės, tarp jų ir sprogdintojai, sužeisti 192. Nukentėjo kavinių ir restoranų lankytojai bei atsitiktiniai praeiviai. Rugsėjo 5 d. Izraelio kariuomenė puolė iš jūros pietinio Libano krantą, tačiau užpuolikų laukė stipri partizanų grupė ir Libano kariuomenės dalinys. Čia žuvo 11 Izraelio kareivių, o vienas dingo be žinios. Izraelio premjeras Benjamin Netanjahu po savižudžių susisprogdinimo paskelbė, kad jei palestiniečiai nesilaiko sutarties, tai ir Izraelis nesilaikys pažado atitraukti savo kareivius iš palestiniečiams pažadėtų miestų ir kaimų. Priešingai, ieškant teroristų, kariuomenės skaičius bus padidintas. Valstybės sekretorė Madeleine Albright paskelbė, kad ji, kaip planuota, važiuos į Viduriniuosius Rytus ieškoti taikaus sprendimo. Pirmiausia reikės ieškoti būdų, kaip sustabdyti teroro veiksmus. Kaltę dėl sprogimų Jeruzalėje prisiėmė Hamas organizacija, sakydama, kad

puolimas bus tęsiamas, jei Izraelis iš kalėjimų nepaleis ten laikomų Hamas organizacijos vadų.

• Rugsėjo 26 d. Kalkutoje Labdaros misionierių vienuolyno steigėja ir vadovė Motina Teresė kukliai paminėjo savo gimtadienį. Ji gimė albanų šeimoje dabartinėje Makedonijoje 1910 m. rugsėjo 31 d. Motina Teresė spaudos konferencijoje išreiškė savo ir vienuolyno seserų užuojautą Britanijos karališkajai šeimai, sužinojusi, kad automobilio nelaimėje Paryžiuje žuvo Velso princesė Diana, su kuria ji buvo susitikusi labdaros darbuose Londone ir Kalkutoje. Diana aplankė jos įsteigtą šalpos centrą.

Motina Teresė mirė rugsėjo 5 d. nuo širdies smūgio. Į vienuolyną plaukia užuojautos iš viso pasaulio. Jas siunčia prezidentai, Vyriausybės vadovai. Gimusi kaip Agnė Gonxha Bojaxhiu, pasiekusi vos 4 pėdų 9 colių ūgį, ji išgarsėjo, besirūpindama sergančiais, alkstančiais, benamiais, našlaičiais, kurių ypač daug Kalkutoje. Indijos pilietė Teresė gavo

pirmąjį apdovanojimą 1962 m. "Padma Sri" už savo veiklą. Nobelio Taikos premija jai įteikta 1979 m. Amerikoje ji 1989 m. gavo Laisvės medalį, o pernai lapkričio 16 d. jai buvo suteikta JAV Garbės pilietybė.

• Bosnijos serbų nacionalistai akmenimis puolė televizijos bokšto sargybinius – amerikiečius kareivius. Serbai tvirtina, kad taikos saugotojai – NATO kareiviai peržengė jiems suteiktą mandatą ir ėmė kištis į serbų vidaus politiką. Iš taikos kariuomenės vakariečiai padarę okupacinę kariuomenę. NATO kariuomenės vadas gen. Wesley Clark išpėjo serbus nesiimti smurto, nes kareiviai gali visiškai susprogdinti televizijos bokštus ir atsakyti smurtu į smurtą. Numatoma, kad, artėjant Bosnijos savivaldybių rinkimams, teks padidinti kareivių skaičių nuo 33,000 iki 36,500.

• Hebrono mieste būs naujakurių žydų, kurių dauguma atvyko iš Rusijos, akmenimis puolė palestiniečius darbininkus, taisančius pagrindinę miesto gatvę.

(Nukelta į 3 psl.)

Redaktoriaus skiltis

BAUSMĖ

Niekada iki šiol man nebuvo iškilę jokių bendravimo su žydais rūpesčių. Šios tautybės žmonių buvo tarp mano mokinių ir studentų, bendradarbių ir kaimynų. O vieno iš jų, jau išėjusio į amžinybę, atminimas man ypač brangus. Kalbu apie savo mokslinio darbo vadovą, talentingą tyrinėtoją ir puikų žmogų, inžinierių ir pedagogą, daugelio knygų autorių Aleksandrą Grigorjevičių Dubovą.

1974 metų vasarą vieno karo invalidas Aleksandras, išaukęs netoli Smolensko, su žmona, kilusia iš Krokuvos apylinkių, atvyko pailsėti į Druskininkus. Mums niekada nepritrūkdavo kalbos, tiek aptariant mokslinių tyrimų išvadas, tiek politikos klausimus. Tai iš jo gavau nuostabią A.Solženycino knygą "Viena Ivano Denisovičiaus diena" ir kitus tuo metu griežčiausiai draudžiamus ir niekinamus veikalus. Abu Dubovai žavėjosi ne tik gražia Druskonio ežero pakrante ir M. K. Čiurlionio kūryba, bet ir ramiais vietiniais žmonėmis, jų sugebėjimu suprasti kitatautį.

Šis kautynių prie Maskvos dalyvis gerai žinojo, kas suplanavo ir vykdė žydų naikavimo akcijas. Jis taip pat puikiai suprato okupuotos Lietuvos širdgėlą. A. Dubovas gana išraiškingai papasakojo apie vadinamosios Žydų autonominės srities kūrėjų užmačias, palygindamas jas su lietuvių trėmimais ir pabrėždamas Lietuvos tragedijos mastą. Nei jam, nei kitiems tos pačios tautybės mokslininkams, su kuriais teko nemažai bendrauti, niekada nėra išsprūdęs joks piktas žodis apie Lietuvą. Ir mums – lietuviams aspirantams – net į galvą neatėjo ieškoti kažkokio priešiško.

Paimkime keletą dar senesnių pavyzdžių. Mano senelis labai sunkiai dirbo žydui Nurokui priklausančiame fabrike. Mamai jaunystėje yra tekę pas žydus tarnauti.

Tačiau nei iš senelio, nei iš jos lūpų niekada neišsiveržė joks "antižydiškas" pasisakymas. Paprasčiausiai, tam nebuvo ir jokios priežasties. Jokia paslaptis, kad dauguma žydų buvo turtingi. Bet ši tiesa buvo suvokiama, kaip natūrali jų "biznieriškumo" ir tarpusavio pagalbos pasekmė. Net su pagarba būdavo sakoma: "O kad mes mokėtume taip sutarti, kaip žydai."

Klaikūs dalykai prasidėjo Lietuvoje, kai jų užplūdo raudonasis tvanas. Štai tada daugelis žmonių su baisiausiu nusistebėjimu išvydo žydus – čekistus. Pasigirdo ne tik patyčios, bet ir šiurpūs kai kurių šios tautybės atstovų grasinimai lietuviams. Po to sekė areštai, kankinimai, turto atėmimai. Pradėjo aiškėti masinio lietuvių tautos sunaikinimo planai. Su siaubu ir šiandien tariamos budelių – Dušanskio, Slavino, Todeso ir daugelio kitų pavardės.

Čekistiniai budeliai galvotrūkiais išsinešdino pirmosiomis karo dienomis. Tačiau jokia valstybinė ar net visuomeninė lietuvių organizacija niekada nebuvo nukreipta prieš žydus ir nedalyvavo hitlerininkų vykdytose jų žudynėse. Lietuvoje nepavyko sudaryti nė vieno SS dalinio, kaip tai buvo padaryta kai kuriose kaimyninėse šalyse. Pavienių nusikaltėlių veiksmai, net jeigu jie buvo išprovokuoti ką tik praūžusio čekistų teroro, lietuvių tautoje niekada nerado pritarimo.

Apie tai puikiausiai žino ir dabartinio Izraelio vadovai. Kodėl kaip tik dabar, kai Lietuva taip gražiai pagerbė žydų išminčių Gaoną, prireikė absurdiškų kaltinimų? Ar nėra tai tų pačios prigimties jėgų, kurios siautėjo Lietuvoje 1940-aisiais, pastangos atgavinti broližišką užmačias, ir ilgiems metams apkartinti būsimų kartų gyvenimą? Ar nėra tai bausmė už niekieno neįgaliotų apsišaukėlių, sovietmečiu įpratusių pataikauti svetimiems, "atsiprašymus".

NEUŽMIRŠKIME
IR LIETUVIŠKŲ MOKYKLŲ

Juozas Žygas

Beveik visuotinai pripažįstama, kad po Darbo dienos savaitgalio vasara pasibaigia, nors astronominei vasarai dar lieka trejetas savaitė. Daugeliui, ypač jaunesnėms šeimoms, tai yra ir rūpesčių dienos. Daugelis motinų, ypač tos, kurių atžalos ruošiasi žengti pirmuosius žingsnius į mokyklą, su rūpesčiu ir beveik su baime tai dienai rengiasi.

Tie, kurie rūpinasi lietuviškomis mokyklomis, taip pat su rūpesčiu registracijos dienos laukia. Tada paaiškėja, kiek tėvų susipras savo vaikus ir į lietuvišką mokyklą leisti.

Kuomet mes dar savo senuosiuose rajonuose gyvenome, buvo žymiai lengviau apsispręsti. Net toks klausimas neiškildavo, kad būtų galima vaikų į šeštadienę mokyklą neleisti. O ir patys vaikai jaustųsi beveik nubausti. Kuomet visi vaikai į mokyklą išėjo, o jie vieninteliai – tuščiuose namuose palikti, kur nei vaikų klegesio, nei juoko negirdėti.

Dabar padėtis yra žymiai pasikeitusi. Kuomet mes išsibarstėme, tai kaimynų vaikai gal šeštadieniais į mokyklą ir neina. Tad jums ir jūsų vaikams gali kilti pagun-

da šeštadieniais ilgiau pamiegoti. Būtų taip gera dar ant kito šono apsiversti! Tačiau, prieš ant kito šono versdamiesi, pagalvokite, kad ir jūsų tėvams būtų buvę gera nors šeštadieniais pailsėti. Bet jie anksti keldavosi ir jus į mokyklą veždavo. Ne tik į mokyklą, bet ir į tautinių šokių repetitijas, skautų sueigas ir stovyklas. O jūs, savo vaikų nenorėdami į lietuvišką mokyklą leisti ir namuose su jais lietuviškai nekalbėdami, apviliate ir savo tėvus. Atrodo, kad jų pastangos, jus auginant nedavė to, ko iš jūsų buvo tikėtasi. Taip pat jūs nuskriaudžiate ir savo vaikus. Juk vienakalbis žmogus, išėjęs iš savo aplinkos, tėra mažai ko vertas.

Nereikia net kažkur labai toli keliauti. Net kaimyninėje Kanadoje ne visur galėsite anglų kalba susikalbėti. Tereikia tik į Montrealį nuvažiuoti ir pamatysite, kad vien su anglų kalba galite būti net restorane nesuprastas ir neaptarnaujamas, nes padavėjai vaizduoja, kad jie angliškai nesupranta. Bet kuomet jie išgirs, kad jūs tarp savęs lietuviškai ar kita kalba kalbatės, tai tuomet jie ir angliškai "supras".

Dažnai tarp savųjų stebėdamiesi aptarinėjame, kodėl žydai tokį didelį svorį turi? Visų pirma, manyčiau, kuomet koks nors jų klausimas paliečiamas, tai jie savo "partijas" ir "skirtumus" užmiršta ir visi kaip vienas stoji. O antra, ir tai gal svarbiausia, kad mes beveik nera-

sime žydo vienakalbio. Gera atsimenu, kaip buvo Lietuvoje. Beveik kiekvienas iš jų mokėjo: jidiš, rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai (manau, kad jie tokia eile kalbas vertino). O kalbėdami "jidiš", tai beveik ir vokiškai susikalbėti galėjo.

Arba paimkime katalikų bažnyčios hierarchiją. Toks kunigas, kuris tik lietuviškai ir lotyniškai šiek tiek temokėjo, tai visą gyvenimą buvo vikaru ar užkampio parapijos klebonu.

Ir Amerikoje vien su lotynų ir anglų kalba irgi toli negali nueiti. Amerikoje augusiam, tačiau mokančiam dar ir lietuvių kalbą, bus žymiai lengviau išmokyti ir trečią kalbą. Tik angliškai temokančio yra žymiai siauresnis akiratis. Jis kitos kalbos žodžius vis tiek skaitys "angliškai". Jam bus sunku suprasti, kad žodžiai yra tariami taip, kaip parašyta, kad raidė "o" visuomet reiškia garsą "o". O angliškai ji gali reikšti "u" (tomb); "O" (comb) ir "a" (bomb). Be to, kalba yra raktas kitų tautų pažinimui ir supratimui.

Šie dalykai yra labai svarbūs ir šeimos narių bendravimui. Manau, kad daugelis jau yra patyrę, jog visai kita nuotaika, kuomet šeimoje yra nors vienas nemokantis lietuviškai. Todėl jauni tėvai, jeigu šeima nori (platesne prasme) darnumą išlaikyti, turi dėti pastangas, kad ir jų vaikai lietuviškai mokėtų ir į šeimą įaugtų.

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Tačiau šio susitarimo nepalaikė Rusijos parlamentas, atsisakydamas jį ratifikuoti.

• Alžire fanatiški islamistai vėl nužudė keliuose kaimuose 64 žmones. Nuo birželio mėnesio, kai įvyko parlamento rinkimai, jau nužudyta daugiau kaip 1,000 civilių, tarp jų daug vaikų ir moterų.

• Kambodžos karalius Norodom Sihanouk paragino kovojančias šalies puses sėsti prie taikos pasitarimų stalo, tačiau premjero Hun Sen karieiviai toliau persekioja karaliaus sūnaus, princo Ranariddh šalininkus.

• Suomijoje gyvūnų teisių gynėjai paleido iš audinių ir lapių ūkių 1,100 audinių ir 290 mėlynųjų lapių. Specialistai tvirtina, kad daugelis nelaisvėje išaugintų žvėrelių nemoka gyventi

laisvėje ir tampa plėšrūnų aukomis arba padvesia iš bado.

• Rugsėjo 4 d. Kubos sostinėje Havanoje trys sprogimai sužalojo turistų viešbučius. Sužeistas vienas italas. Kubos valdžia tvirtina, kad "liaudies priešai" bando pakenkti Kubos turizmo ūkiui.

• Jordanijos karalystėje veikia karaliaus sukurtas parlamentas, kuriame yra 80 narių. Tarp jų yra 16 atstovų iš radikalios Islamo Akcijos partijos. Ji atsisako laikyti Izraelį "draugiška valstybe", nors su juo 1994 m. buvo pasirašyta taikos sutartis. Partija grasina boikotuoti parlamentą ir būsimus rinkimus, tuo dar labiau apsunkindamas nelengvą Jordanijos karaliaus padėtį. Po sutarties su Izraeliu pasirašymo Jordanija prarado daug draugų ir rėmėjų tarp arabų valstybių.

PASAULIO LIETUVIŲ SEIMAS VILNIUJE

PLB SEIMO DALYVIŲ IŠVYKA Į SEINUS (Pabaiga)

Nors jau gerokai vėlavome ir kai kurie mūsų išvykos dalyviai pyko, bet vadovas vis tiek autobusą nukreipė link statomų Lietuvių namų. Pastatas būtų gana didelis ir gražus, tik, mano nuomone, turėjo būti statomas ant didesnio sklypo. Seinai – ne Manhattan ir juose erdvės turėtų užtekti. Bet jie turbūt geriau savo galimybes žinojo. Tą pastatą jau penkeri metai stato, bet iki užbaigimo dar toli, nes ne tik Lenkijos, bet ir Lietuvos valdžia nesiiekia paremti.

Iki šiol lenkai tik 1 vadovėlį lietuviams teisėjo. O Lietuva tuo metu net 147 lenkiškus vadovėlius išleido ir lenkišką gimnaziją pastatė. Nepaisant to, kuri Lietuvos valdžia bebūtų, kol lenkams užtenkamai pinigų turės, tai galėtų gėdos turėti apie pinigų stoką kalbėti.

Kuomet į lietuvių gimnaziją sugrįžome, tai turėjau progos su lietuviais pareigūnais pasikalbėti. Tuomet jų paklausiau, ar gauna kokią nors paramą iš Lietuvos valdžios? Jų atsakymas buvo: "Praktiškai – jokios!" Tai taip jie vieniši lenkų jūroje palikti!

Kuomet į gimnaziją suvažiuavome, tai teko dar šiek tiek po ją pasidairyti. Ant visų durų esantieji užrašai yra tik lenkiški. Ant berniukams skirto kambario durų užrašyta "chłopcy" – tai teko sužinoti, ką tai lenkiškai reiškia. Valdžios žmonės, kurie apie draugystę su Lenkija kalba, turėtų į Punkską atvykti ir pasižiūrėti, ką lenkiška draugystė ir lygybė reiškia.

Kadangi visa mūsų programa smarkiai vėlavo, o grįžti į Vilnių po vidurnakčio yra labai nemalonu, tai besikalbėdamas su Punksko viršaičiu inž. K. Baranausku, pra-

šiau, kad programos neužtęstų. Bet programoje kalbų nebuvo numatyta, o meninės programos neįmanoma sutrumpinti, nes saviveiklininkų grupės buvo iš įvairių vietovių. Visi norėjo pasirodyti. Nežinau, ar teisingai užsirašiau, tačiau dabar užrašus bevartydamas, suskaičiuoju net septynetą grupių. Programai vadovavo Danutė Burauskaitė. Meninę programą pradėjo choras "Dzūkija", po jo pasirodė vyresnio amžiaus žmonių grupė "Gimtinė". Po vyresniųjų į sceną suėjo gražaus jaunimo junginys "Alna". Po ra pavadinimų gal ne visai tiksliai užsirašiau. Ypač sunku teisingai užsirašyti, kuomet vietovardžiai ir etnografinis palikimas rašančiajam yra nežinomas. Pabaigoje pasirodė tautinių šokių grupė "Jotva". Galima sakyti, kad visi kolektyvai buvo geri, jų pasirodymai – įdomūs. Būtų buvę galima su malonumu dar kokią valandėlę jų žiūrėti. Bet žinojome, koks tolimas kelias dar laukia. Baimė, kaip nuo Seimo rūmų į namus parsirasime, stabdė mūsų entuziazmą audringiau paploti.

Visus dalyvius, o ypač amerikiečius žavėjo, kad visi programoje dalyvavusieji vaikai, nuo scenos nulipę, savo tarpe tik lietuviškai kalbėjo. To dažnai mes savo vaikų tarpe pasigendame. Koncertui pasibaigus, sužinojome dar vieną naujieną, kuri programoje nebuvo įrašyta, kad mums yra parengta vakarienė. Nori nenori reikėjo eiti ten, kur visiėjo. Buvo parengtas turtingas švediškas stalas, apkrautas visokiausiomis gėrybėmis: pjaustytu kumpiu, dešromis, skilandžiais, sūriais ir įvairiais saldumynais. Tas stalas rodė, koks didelis skirtumas tarp jų ir Lietuvos ūkininkų.

Man rūpėjo kuo greičiau į Vilnių grįžti. O buvo daug tokių, kurie, atrodė, kad amžiais yra nevalgę. Suprantu tuos, kurie iš buvusios Sovietų sąjungos atvykę. Bet prie jų jungėsi ir amerikiečiai, kurie trečią ir ketvirtą sykį lėkštes krovėsi. Priedo dar ir muzika atsirado, o prie muzikos ir šokėjai prisidėjo. Pagal programą po koncerto buvo numatytas 10 minučių atsisveikinimas. O dabar jau beveik pusantros valandos praėjo ir dar niekas apie atsisveikinimą negalvojo. Pagaliau pradėjome į autobusus lipti, bet, žinoma, buvo tokių, kurie atsisveikinimo negalėjo užbaigti. Autobusams pradėjus judėti, pasilikusieji punskiečiai mums dar ilgai mojavė. Buvo gaila Punkską ir jo svetingus žmones palikti. Nežinia, ar beteks juos vėl kada nors aplankyti?

Bet gyvenime viskas ateina ir viskas praeina. Autobusų vairuotojai atsargiai ir gana lėtai važiuavo. Lenkijos pasienio postą pasiekėme apie 11 val. Pasieniečiai ir yra didžiausia problema, nes nuo jų nuotaikos daug kas priklauso.

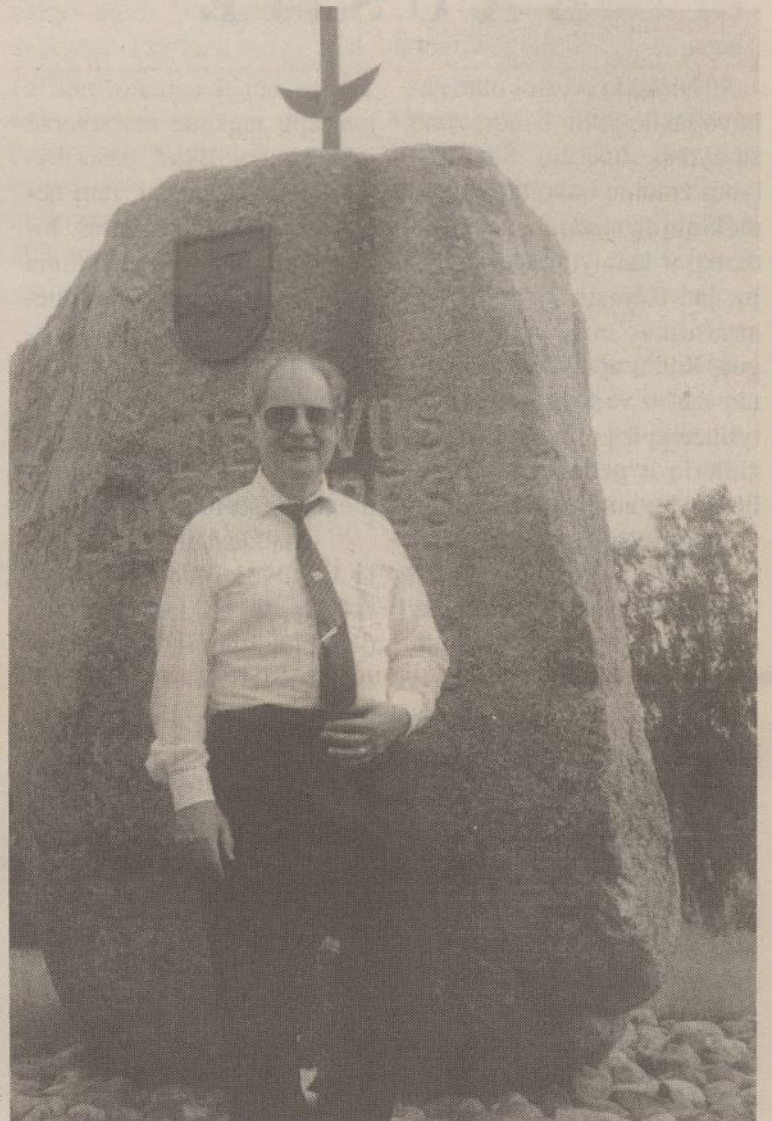
Mūsų autobusams nereikėjo eilėje stovėti, ir tiesiog prie pasieniečių būstinės privažiavome. Priekyje mūsų jokio automobilio nebuvo. Šalia pirmojo autobuso stoviniavo trejetas pasieniečių. Jie šnekučiavosi, rūkė, bet į mus jokio dėmesio nekreipė. Gerą pusvalandį jie mus taip ignoravo. Pagaliau teikėsi ateiti ir mūsų pasus patikrinti. Paskui dar po bagažines, kurios buvo tuščios, knaisiojosi. Pagaliau davė ženklą važiuoti. Prie vadinamos "bevizinės" sienos sugaišome 45 minutes. Kuomet pervaziavome Lietuvos sieną, tai mūsų laukusieji policijos palydovai pirštais į

savo laikrodžius rodė.

Mūsų autobusas, kuris buvo paskutinis, pusė trečios prie Seimo atsirado. Autobusui nuvažiavus, pradėjau darytis, ar dar yra manęs laukiančių. Bet nė vieno žmogaus nesimatė. Vieta tuščia, ir nyki. Ten nei policijos nematydavau, nei taksi stovėjimo vietų nėra. Tokioje vietoje, tokiu metu ir su keleiviniu krepšiu esi tikras taikinys. Mane apėmė baimė. Bet tuo metu pamačiau taksi atvažiuojant. Bet jame buvo žmo-

nės. Atsidarė langelis ir kažkas paklausė: "Kur jūs važiuojate? Balsas man pasirodė pažįstamas. Arčiau priėjęs, atpažinau filadelfiečius – Algimantą Gečį su žmona. Jie pro Žvėryną turėjo važiuoti, tad buvo jiems pakeičiui. Man tai buvo lyg skęstamam gelbėjimosi ratas iš dangaus numestas. Jie važiuvo kitu autobusu. Iš kur jie taksi gavo, nesiteiravau, nes tuo metu dar buvau per daug nusigandęs. Baigdamas šios kelionės aprašymą, jaučiu pareigą juos su dėkingumu paminėti.

Juozas Žygas

Prie Punksko apylinkėse pastatyto paminklinio akmens, skirto Lietuvos nepriklausomybės įamžinimui, stovi PLB pirmininkas V. Kamantas J. Žygo nuotr.

ATSISVEIKINAME IR DĖKOJAME

Kadenciją baigusios PLB valdybos pareiškimas

Po penkerių įtempto darbo metų 1997 rugpjūčio 24 perdavėme pareigas Devintojo PLB seimo išrinktai naujai valdybai ir savo kadenciją baigėme.

Nors ilgi ir sunkūs buvo metai, tačiau Kraštų bendruomenių vadovybių, jų padalinių ir gausių talkininkų padėdami, visuomenės remiami, savo uždavinį įvykdėme ir istorijai vertinti paliekame mūsų puoselėtas idėjas ir daug atliktų reikšmingų darbų. Mūsų idėjos, mintys ir darbai Devintojo PLB seimo buvo pripažinti, įvertinti ir už veiklą PLB valdybai buvo padėkota.

Tokią teigiamą įvertinimą priimdami, iš savo pusės norime nuoširdžiai padėkoti visoms Lietuvos valstybės įstaigoms Lietuvoje ir užsienyje, Lietuvių Bendruomenės padaliniais, organizacijoms bei pavieniams asmenims, PLB valdybai sudariusiems reikiamas sąlygas ir padėjusiems jai vykdyti Aštuntojo PLB seimo nutarimus, PLB Konstituciją ir savo išpareigojimus.

Pirmiausia dėkojame Lietuvos Respublikos Prezidentūrai, Seimui, Vyriausybei, Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentui, ypač šių įstaigų vadovams už šio istorinio, pirmą kartą Lietuvoje įvykusio, (Nukelta į 5 psl.)

Baniutės Kronienės nuotraukoje – paskutinio savo veiklą baigusios PLB valdybos posėdžio dalyviai Nainių namuose Lemonte, rugpjūčio 13 d. Pirmoje eilėje (iš kairės): Vacys Garbunkus, dr. Petras Kisieliūsis ir Kostas Dočkus. Antroje eilėje: Baniutė Kronienė, Rimas Česonis, Milda Lenkauskienė, Bronius Nainys, dr. Vitalija Vasaitienė, Vytautas Kamantas. Nuotraukoje trūksta posėdyje nedalyvavusių – Juozo Gailos, Pauliaus Mickaus ir Alekso Vitkaus

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, rugsėjo 27

Registracija 8:00 val. ryto

Pirmasis posėdis nuo 9:00 iki 10:00 val. ryto

1. Atidarymas – Tarybos prezidiumo pirmininkas Dr. Zigmas Brinkis
 2. Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos himnai
 3. Invokacija ir mirusiųjų pagerbimas – vysk. Paulius A. Baltakis
 4. Sesijos ruošimo komiteto sveikinimai:
Kęstutis Česonis – JAV LB Pietryčių apygardos pirmininkas
Roma Krušinskienė – Philadelphijos apyl. valdybos pirm.
 5. Svečių, Tarybos ir Krašto valdybos narių pristatymas ir sveikinimai
 6. Darbotvarkės priėmimas
 7. Nominacijų ir mandatų / balsų skaičiavimo komisijų sudarymas
 8. Praėjusios sesijos protokolo tvirtinimas – Tarybos prezid. sekr. Antanas Polikaitis
 9. Prezidiumo pranešimas – pirmininkas Dr. Zigmas Brinkis
 10. Nominacijų komisijos pristatymas, kandidatų į XV Tarybos prezidiumą ir prezidiumo rinkimai
- Antrasis posėdis nuo 10:15 iki 12:30 val. p.p.**
11. Krašto valdybos pirmininkės Reginos Narušienės ir KV narių pranešimai – 1 val. ir 50 min.
 12. Klausimai dėl KV pranešimų. Diskusijos – 25 min.

Pietūs nuo 12:30 iki 1:30 val. p.p.

Trečiasis posėdis nuo 1:30 iki 3:50 val. p.p.

13. Garbės teismo pranešimas – pirmininkas Dr. Antanas Razma – 15 min.
14. Kontrolės komisijos pranešimas, jo tvirtinimas – 20 min.
15. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininko Vytauto Kamanto pranešimas – 20 min.
16. LR Seimo ir JAV LB atstovų Komisijos pranešimas; pirm. Donatas Skučas – 25 min.
17. Pranešimas – Tarybos atstovų rinkimo klausimu į LR Seimo ir JAV LB atstovų komisiją. Atstovų rinkimai – 20 min.
18. Vyriausios rinkimų komisijos pirm. Gintaro Čepo pranešimas – 10 min.
19. JAV LB Tarybos Org. reikalų pakomisės siūlomi JAV LB Įstatų pakeitimai – referentas Vytautas Maciūnas – 30 min.

Ketvirtasis posėdis nuo 4:00 iki 6:30 val. vakaro

20. Atskiri Tarybos komisijų posėdžiai:

a) ekonominių reikalų	e) organizacinių reikalų
b) finansų	f) socialinių reikalų
c) jaunimo	g) švietimo
d) kultūros	h) visuomeninių reikalų

Bendra vakarienė 7:00 val. vakaro

Sekmadienis, rugsėjo 28

Miošios – viešbutyje – 8:00 val. ryto

Penktasis posėdis nuo 9:00 iki 10:00 ryto

21. Nominacijų komisijos pranešimas
22. Kandidatų pristatymas ir pasisakymai:
JAV LB Krašto valdybos pirmininkės(o)
JAV LB Kontrolės komisijos
JAV LB Garbės teismo

23. Rinkimai:

- JAV LB Krašto valdybos pirmininkės(o)
JAV LB Kontrolės komisijos
JAV LB Garbės teismo

Šeštasis posėdis nuo 10:15 iki 12:30 val. p.p.

24. Finansų komisijos pranešimas:

Šiam pranešimui ir diskusijoms skiriama iki 30 min.

- apyskaitų tvirtinimas
- JAV LB 1998 metų sąmatos priėmimas
- komisijos išvados

25. Kitų Tarybos komisijų trumpi pranešimai, pranešimų diskusijos ir jų tvirtinimas (kiekvienai komisijai pranešimams ir diskusijoms skiriama iki 15 minučių)

a) ekonominių reikalų	f) jaunimo
c) kultūros	g) organizacinių reikalų
d) socialinių reikalų	h) visuomeninių reikalų
e) švietimo	

Pietūs nuo 12:30 iki 1:30 val. p.p.

Septintasis posėdis nuo 1:45 iki 4:30 val. p.p.

26. Einamieji reikalai – 1 val. 45 min.
27. Tarybos narių keliami nauji klausimai – 30 min.
28. Sekančios sesijos vieta ir data – 20 min.
29. Uždarymas (nė vėliau kaip 4:30 val. p.p.) – 10 min.

ATSIISVEIKINAME IR DĖKOJAME

(Atkelta iš 4 psl.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Devintojo seimo priėmimą, globa ir pagalba lėšomis bei gausia patyrusių žmonių darbo talka. Lietuvos Vyriausybės skirtos lėšos padėjo į seimą atvykti Rytų Kraštų Bendruomenių atstovams, o darbo talka PLB valdybai padėjo sukurti profesionalią organizacinę sąrangą.

Labai dėkojame PLB valdybą rėmusioms Kraštų Bendruomenių bei jų padalinių vadovybėms, ypač padėjusioms lėšomis; finansinėms įstaigoms ir pavieniems aukotojams, nuolat papildžiusiems mūsų skurdų išdą; JAV Lietuvių fondui, parėmusiam ne vieną mūsų darbą ir žurnalą "Pasaulio lietuvių". Dėkojame Lietuvos ir užsienio lietuvių televizijai, radiui, spaudai ir joje savo pranešimus bei rašinius apie mus skelbusiems bendradar-

biams, padėjusiems supažindinti visuomenę su mūsų tikslais, idėjomis, užmojais ir darbais.

Ilgai PLB valdybos narių mintyse liks mus išrinkęs ir visada rėmęs bei palaikęs Aštuntasis PLB seimas, tačiau niekada nepamiršime Lietuvos sostinėje Vilniuje, Seimo rūmuose įvykusio istorinio Devintojo PLB seimo, pajėgusio susivokti prieštaringų nuomonių sraute, teisingai suprasti dabartį, perkelti į ją 1949 birželio 14 paskelbtos Lietuvių Chartos principus, išlaikyti iš jų išsirutuliojusią Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sąrangą, jos Konstituciją ir taip ilgam laikui užtikrinti ypač mūsų puoselėto pagrindinio PLB uždavinio – lietuviybės išlaikymo tarp užsienio lietuvių tęstinumą.

Sveikiname IX Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sei-

mo išrinktą naująją PLB vadovybę, linkime sveikatos, ištvermės, jėgų ir Dievo palaimos vykdyti Lietuvių Chartos, PLB Konstitucijos įpareigojimus bei Devintojo PLB seimo nutarimus.

Prašome Jus visais reikalais kreiptis į naująją PLB valdybą raštinės adresu (kaip ir anksčiau): 14911 127th Str. Lemont, IL, 60439, USA, arba pirmininko adresu Vytautas Kamantas, 1107 Pinewood Drive, NW, Grand Rapids, MI 49544-7969, USA

Jus gerbianti, kadenciją baigusi PLB valdyba: Bronius Nainys – pirmininkas, Baniutė Kronienė – sekretorė, Rimas Česonis, Kostas Dočkus, Juozas Gaila, Vacys Garbonkus, Vytautas Kamantas, Dr. Petras Kisielius, Milda Lenkauskienė, Paulius Mickus, Dr. Vitalija Vasaitienė, Aleksas Vitkus.

Lemont, 1997 rugpjūčio 24

"LITHUANIAN MERCY LIFT" KOVOJA SU DŽIOVA LIETUVOJE

Raminta Vaitėnaitė
– Jacobs

Jau daug metų, Lithuanian Mercy Lift (LML) perka ir persiunčia vaistus Antakalnio Vaikų džiovos sanatorijai ir kitoms Lietuvos ligoninėms. Pastaruosius metus džiovos atvejų Lietuvoje beveik padvigubėjo. Ši liga labai plinta ir tarp vaikų. Antakalnio Vaikų džiovos sanato-

rija remiasi LML labdara, apsirūpindama vaistais. Praeitais metais LML nupirko ir pristatė ligoninėms vaistų nuo džiovos už daugiau kaip 19,000 dolerių.

Kasmet LML atstovai aplanko įvairias gydymo įstaigas Lietuvoje. Šių vizitų tikslas yra nustatyti poreikius kitiems metams ir įvertinti, kaip atsiųstos siuntos buvo išdalintos ir panaudotos. Šiemet, LML atstovės Viligailė Lendraitienė ir Vida Jonušienė su Jenifer Patterson, Christian Relief Services darbuotoja, birželio 18-24 d. aplankė septynioliką ligoninių, įskaitant Antakalnio Vaikų džiovos sanatoriją. Jie turėjo progos su vaikais susipažinti ir praturtinti jų kasdieninį gyvenimą.

Džiovos gydymui reikalingi stiprūs vaistai, kuriais galima nugalėti TB bakterijas. Šiam reikalui reikia finansinės paramos, nes tų būtiniausių vaistų nuo džiovos negalimi rasti paaugotų. Tuos brangius vaistus reikia kas mėnesį pirkti. Viligailė Lendraitienė veda nuolat rūpinasi nupirkti vaistų už geriausią kainą ir laiku juos pasiųsti. LML pripažįsta, kad efektinga kova prieš džiova prasideda nuo mokymo išvengti šios baisios ligos. Todėl LML planuoja skirti pinigų ne tik vaistams, bet ir priemonėms, padedančioms išvengti džiovos.

LML rengia metinį lėšų

(Nukelta į 6 psl.)

Gydytoja G. Lebednikienė su savo globotiniais Antakalnio Vaikų TB ligoninėje. Viduryje – "Lithuanian Mercy Lift" padovanota aparatūra, skirta vaikų laisvalaikiui

"LITHUANIAN MERCY LIFT" KOVOJA SU DŽIOVA LIETUVOJE

(Atkelta iš 5 psl.)

telkimo pokylį "Vilties Vėjai", spalio 4 d. "Spirit of Chicago" laive. Visas šio pokylio pelnas skiriamas pirkti reikalingiausius vaistus, ypač vaistams, kurie skirti džiovos gydymui. Tie, kurie gali paaugoti šiam kilniam

tiksliui, su pasitenkinimu galės konkrečiai prisidėti, gydančiam ir apsaugant Lietuvos vaikus nuo džiovos. Kas negali atvykti į šį pokylį, vis dėlto galėtų paremti LML kovą prieš džiovą, pirkdami loterijos bilietus. Didžiausias

jos laimėjimas – du bilietai kelionei lėktuvu į Lietuvą! Norėdami daugiau sužinoti apie pokylį arba loterijos bilietus bei LML veiklą, kreipkitės į Marytę Nemickienę, tel. (708) 442-8297 arba į LML tel. (630) 257-6777.

KELIAUKIME PO LIETUVOS KAIMUS

Kaip žinome, žodis "turizmas" reiškia keliavimą, susipažįstant su lankomomis vietovėmis. Tai aktyvus poilsis ir net sporto šaka. Turizmo plėtojimas dabar būtų labai naudingas laisvėje atsikuriančiai mūsų brangiai žemei. Ta laisvė tebėra jaunutė, vos kelerių metų. Vienok, jos žingsniai – tvirti, dažniausia apmąstyti, nors ir ne pagal Donelaičio "Metus".

Kažkas žydinčiai naujo šiame krašte! Nors politikos bruožai nepasikeitę, tos pačios partijos ir jų siekliai. Dabar gi prezidento rinkimai, tad suprantama, kaip svarbu visiems toje akcijoje dalyvauti. Nusikalstamumas, bedarbiystė, menki atlyginimai yra nuolatinė varginanti pirmos pažinties su kiekvienu aimana. Tačiau jau ryškėja ir žemės ūkio atgimimas. Ypač tuo įsitikinau, dalyvaudama pirmajame Žemės ūkio mokyklų sąskrydyje, įvykusiame birželio pabaigoje Dauguose (Alytaus rajone).

Suplaukė į šį renginį moksleiviai iš visų Lietuvos kraštų. Dalyvavo net lenkų mažumos atstovai ir svečiai iš Estijos. Įvyko jaunųjų ūkininkų varžybos: šienavimas dalgiu, traktorių vairavimas laukuose, o taip pat juostų audimas, gyvų gėlių puokščių sudarymas stalo papuošimui, šviežių vaisių derinukų išdėstymas užkandžiams. Tokiems užsiėmimams sumaniai vadovavo Irena Olekienė ir grupė gabių jos tal-kininkų pedagogių. Pirmąją sąskrydžio dieną varžybas stebėjo ir žymenis laimėto-
jams įteikė Žemės ir miškų ūkio ministras dr. Vytautas Knašys.

Šio sąskrydžio, skirto Lietuvos mokyklos 600 metų sukakčiai ir pavadinto "Žemės vaikai", atidarymas ypatinga šviesa apgaubė slėnį, pilną žmonių. Po neilgos programos mėlynoje padangėje apsuko ratą lėktuvai. Iš jo vienas po kito nusileido dvidešimt parašiutininkų. Jiems sėkmingai pasiekus žemę, Žemės ūkio ministro pavaduotojas dr. Alvydas Baležentis padėjo didžiulį vainiką visų dalyvaujančiųjų garbei. Tokių neužmirštamų momen-

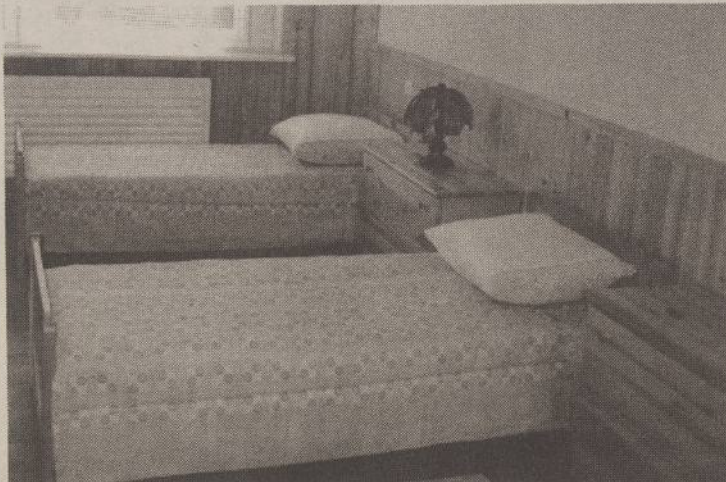
Kaime galima pajodinėti...

... pasivažinėti patogiu vežimėliu

... pabūti gamtoje

... puikiai pailsėti gražiai įrengtame miegamajame
(Nuotraukos iš Lazdijų rajono Veisiejų žemės ūkio m-lės)

tų buvo ir daugiau. Per abi saulėtas sąskrydžio dienas skambėjo kapelų garsai. Jo dalyviai šen bei ten užkandžiavo Daugų ežero pakrantėje.

Pabaiga sąskrydžio, kuriame dalyvavo 50 žemės ūkio mokyklų, buvo tokia pat atmintina. Dainuodami ir nešdami vėliavas, nužygiavo

(Nukelta į 7 psl.)

Lietuvos įvykių SUKAKTYS

(Iš Eltos pranešimų)

Rugsėjo 2-oji:

1862 m. gimė Stanislovas Narutavičius, lietuvių teisininkas, Vasario 16-osios akto signataras.

1987 m. Vilniuje, Respublikinėje klinikinėje ligoninėje, atlikta pirmoji Lietuvoje širdies persodinimo operacija.

1991 m. JAV pripažino Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Rugsėjo 3-oji:

1887 m. gimė dailininkas, literatas Kazys Šimonis.

1896 m. gimė Petras Biržys - istorikas, poetas, pasirašinęs Pupų Dėdės slapyvardžiu.

1907 m. Akmenėje gimė režisierius, aktorius Juozas Miltinis.

1988 m. Baltijos pajūryje LPS ir "žalieji" surengė akciją "Baltijos apkabimas". Nuo tada kasmet pirmąjį rugsėjo šeštadienį minima Baltijos jūros diena.

Rugsėjo 4-oji:

1873 m. Krikščių kaime netoli Biržų gimė Adolfas Sabaliauskas-Žalia Rūta, lietuvių tautosakininkas, rašytojas, iki 1940-ųjų - Lietuvos kariuomenės vyriausiojo kapelionas.

1993 m. į Lietuvą atvyko popiežius Jonas Paulius II.

Rugsėjo 5-oji:

1898 m. Kaune gimė Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatas, buvęs pasiuntiniu Berlyne, Vatikane ir Romoje, visų Lietuvos diplomatinė atstovybių sovietmečiu vadovas.

1939 m. Lietuvos Vyriausybė, laikydamasi griežtos neutralumo politikos, atmetė Vokietijos pasiūlymą jėga atsiimti Vilniaus kraštą iš Lenkijos.

Rugsėjo 6-oji:

1503 m. Lietuvos didysis kunigaikštis Aleksandras davė leidimą apjuosti Vilnių apsaugine siena. Ją per metus turėjo išsimūryti patys miestelėnai.

Prieš 80 metų (1917) Vilniuje pasirodė pirmasis "Lietuvos aidas" numeris, redaktoriumi oficialiai buvo pristatomas Antanas Smetona, o faktiškai redagavo Petras Klimas.

Rugsėjo 7-oji:

1871 m. gimė Vincas Bielskus, knygnešys, visuomenės veikėjas. Mirė tremtyje, Tomsko srityje 1958 metais.

Rugsėjo 8-oji:

1514 m. tarp Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės ir Rusų valstybės kariuomenių įvyko Oršos mūšis. LDK kariuomenė mūšį laimėjo ir sustabdė Rusijos veržimąsi į Vakarus.

1869 m. Maleišiuose (netoli Anykščių) gimė Juozas Tumas-Vaižgantas, lietuvių literatūros klasikas, literatūros istorikas ir kritikas, publicistas, kunigavęs įvairiose Lietuvos vietose, Kauno universitete dėstęs lietuvių literatūros istoriją. Mirė 1933 03 29 Kaune.

Rugsėjo 9-oji:

1403 m. popiežius Bonifacas Devintasis uždraudė Kryžiuočių ordinui kariauti su Lietuva.

1421 m. popiežius Martynas Penktasis patvirtino Žemaičių vyskupijos savarankiškumą.

1670 m. Vilniuje mirė Žygimantas Liauksminas, lietuvių pedagogas, kultūros veikėjas, vienas pirmųjų Vilniaus universiteto dėstytojų, lietuvių kalbos, retorikos specialistas, lietuviškosios muzikologijos pradininkas.

Rugsėjo 12-oji:

1934 m. Ženevoje pasirašyta Lietuvos, Latvijos ir Estijos santarvės ir bendradarbiavimo sutartis.

Rugsėjo 13-oji:

1896 m. Kuršėnuose gimė Stasys Raštikis, Lietuvos kariuomenės vadas, divizijos generolas, parašęs memuarus, 5 karybos vadovėlius. Mirė 1985 05 03 Los Angeles mieste.

Rugsėjo 14-oji:

1940 m. Kaune mirė Pranas Mašiotas, rašytojas, vertėjas, parašęs ir išleidęs beveik 150 knygų vaikams.

Rugsėjo 15-oji:

1862 m. Vilniuje mirė Vladislavas Sirokomlė, lenkų poetas, gyvenęs ir kūręs Vilniaus krašte, istorinės poemos "Margiris" autorius.

1954 m. Klyvlende mirė Vladas Nagius-Nagevičius, žymus Lietuvos politinis veikėjas, archeologas, medikas, pirmasis Lietuvos karuomės gydytojas savanoris, Karo muziejaus organizatorius, pirmasis jo direktorius, Lietuvos Karininkų Ramovės steigėjas ir ilgamatis jos pirmininkas.

1992 m. Vilniuje oficialiai atidaryta Pasaulio lietuvių bendruomenės būstinė.

KELIAUKIME PO LIETUVOS KAIMUS

visi per Daugus į miestelio centrinę aikštę. Joje įvyko šventės baigiamoji programa. Su didžiuliu juodos duonos kepalu ant lininės staltiesės buvo sutiktas garbės svečias – prof. dr. Vytautas Landsbergis su šeima.

Taipogi dalyvavo spaudos ir televizijos atstovai. Atvyko iškaltas ir energingas Gražina Petrošienė – "Ūkininko patarėjo" vyr. redaktoriaus pavaduotoja. Su gausiomis dovanomis, skirtomis konkursų laimėtojams dalyvavo "Valstiečių laikraščio" vyr. redaktoriaus pavaduotojas R. Masteika.

Šis glaustai atpasakotas įvykis buvo reikšmingas dar ir tuo, kad jame buvo sukaupta ne dejavimų, ginčų ir priekaištų virtinė, o galingas jaunatviškas entuziazmas. Jis lyg "sraunios Dubysos" tyras

(Atkelta iš 6 psl.)

vanduo nunešė tolyn viską, kas paviršutiniška ir nekilnu. Jame išryškėjo žodžiais nusakoma meilė kraštui, kurį Visagalis amžiams apdovanojo gamtos puošnumu.

Todėl čia reikia pagyventi visiems ilgėliau, atokiai nuo miesto triukšmo, pačiame krašto viduje, ten, kur išlikusiuose kaimuose dar jaučiama senovė, kur alsuoja mūsų genčių dvasia. Kaimas yra gyvas. Ten matoma tvarka: šeimos šienauja, triūsia daržuose. Mažų vaikelių pilna. Pakelės labai tvarkingos: visur aplinkui plyti medžių žaluma. Medžiai lyg seserys iš tolo sveikina pravažiuojančius. Juodmargių bandos rupšuoja vešlią žolę, šviežiai nupjautose pradalgėse varlinėja gandrų poros...

Jau pribrendo laikas naujam buvimui – agroturizmui! Pasidalinkime su Lietuvoje gyvenančiais šio gražaus paprastumo akimirkomis. Nebrangu. Raseinių Žemės ūkio mokykla suteikia išsamią žinias apie agroturizmo galimybes. Šios mokyklos direktorius Jonas Petrauskas turi didelį sąrašą žmonių, norinčiųjų apgyvendinti savo sodybose svečius iš užsienio, suteikdami jiems "pilną išlaikymą". Kreipkitės į jį.

O aš skelbiu konkursą žodžiui "agroturizmas" pakeisti taisyklingu lietuvišku žodžiu. Siųskite atsakymus "Dirvai", nors ir susidedančius ne iš vieno žodžio. Jūsų laukia mano paskirta premija.

Lietuva yra verta tarptautinio dėmesio ir visų mūsų pastangų.

Stasė Klimaitė-Pautienis

KUN. VINCO VALKAVIČIAUS PAGERBIMAS

Rugpjūčio 20 d. LR ambasadoje Vašingtone buvo surengtas priėmimas, kurio metu LR prezidento Algirdo Brazausko 1997 m. liepos mėn 1 d. dekretu, už nuopelnus Lietuvai, kultūrai, mokslui ir švietimui 5-ojo laipsnio Gedimino ordino medalių buvo apdovanotas kunigas Vincas Valkavičius.

Priėmimo metu LR Ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas, pasveikino visus susirinkusius, padėkojo kun. Valkavičiui už ilgametį Lietuvos vardo garsinimą savo kūryba ir istoriniais veikalais.

Padėjėjas ekonomikai, Linas Orentas, pristatė kun. Valkavičių, trumpai papasakodamas apie šį gerai žinomą muziką, istoriką ir išeivijos veikėją, nenuilstantį JAV lietuvių jaunimo dvasios auklėtoją, daugelio leidinių redaktorių. Šia proga atvykęs iš Bostono Vyskupas John B. McCormack, D.D. taip pat šiltai pasveikino kun. V. Val-

Kun. Vinco Valkavičiaus pagerbimas LR ambasadoje Vašingtone. R. Astrausko nuotraukoje (iš kairės): vysk. John B. McCormack, kun. V. Valkavičius ir LR ambasadorius, Dr. A. Eidintas

kavičių.

Susirinkusieji turėjo progos susipažinti su kun. Valkavičiaus raštais, knygomis, muzikine veikla, straipsniais, recenzijomis ir progra-

mų rinkiniais čia pat surengtoje parodėlėje ir išklausti puikiai paties kun. Valkavičiaus smuiku pagroto kūrinio "Lietuva brangi" kūrinio.

Ambasados spaudos skyrius

mens, kuris su ginklu kovojo už Lietuvos valstybės atkūrimą. Pamišti tie, kurie 1941 m. surengė ginkluotą sukilimą ir birželio 23 d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Prezidento patarėjai neprisiiminė nė vieno asmens, kovojusio už Lietuvos laisvę 1944-1952 metais. Tūkstančiai pagrindininkų, rizikuodami savo ir artimųjų gyvybę, leido ir platino valstybingumo atkūrimą žadinančią spaudą. Pasaulyje gerai žinoma Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika, skelbusi Lietuvos

teisę į laisvę. Šie tautiečiai, rizikavę gyvybe, sveikata ir laisve, liko Prezidento visiškai pamiršti.

Baigdamas šiuos Australijoje gyvenusio lietuvio Jono P. Kedžio pasisakymus, pritariu jam visu šimtu procentu. Tik norėčiau paklausti, kokių tikslų siekia Lietuvos Prezidentas, ignoruodamas dar gyvus kovotojus už Lietuvos laisvę? Kiek Sausio 13-osios didvyrių – Lietuvos laisvės gynėjų, kurie rizikavo savo gyvybe, buvo apdovano- ta Gedimino ordinais?

DOVANA VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETUI

Florida, St. Petersburg. Aleksas Zotovas daug metų domėjosi filosofija ir psichologija. Jis surinko gausią šių mokslo sričių biblioteką. Visos šios knygos išleistos anglų kalba. Jo filosofinė literatūra apima nuo priešsokratinių iki vadinamojo postmodernizmo, tarp jų: Foucault, Derrida, Baudrillard, Rorty ir kt.

Patarus buvusiam Vytauto Didžiojo universiteto rektoriui Broniui Vaškeliui, šių vertingų knygų rinkinį, sutalpintą į 16 dėžių, dr. A. Zotovas padovanojo VDU Filosofijos fakultetui. Dr. Aleksas Zotovas 1944 metais baigė VDU Medicinos fakul-

tetą, todėl šią dovaną ir skiria savo Alma Mater.

Dr. Aleksas Zotovas aktyviai dalyvauja St. Peterburgo Lietuvių klubo veikloje ir lankosi jo renginiuose. Daug jėgų jis skiria ir poetinei kūrybai. Jo eilės dažnai skaitomos kultūros renginiuose. Kompozitoriai pagal jo tekstus kuria muziką. Dainos, kurioms žodžius yra parašęs A. Zotovas, skamba vietinių grupių bei solistų repertuare čia ir Lietuvoje.

St. Peterburgo tautiečiai linki jam sėkmės ir toliau dirbti pamėgtoje poetinėje kūryboje. Laukiame jo poezijos knygos pasirodymo.

Juozas Šulaitis

Dr. Aleksas Zotovas

PREZIDENTO APDOVANOJIMAI: O PARTIZANAI IR VĖL PAMIRŠTI

Vytautas Šeštokas

Lietuvoje leidžiamuose laikraščiuose kartais yra idomių žinių, su kuriomis pravartu supažindinti ir išeivijos

lietuviškų laikraščių skaitytojus. Dienraštis "Lietuvos aidas" liepos 29 d. atspausdino Jono P. Kedžio pastabas, kuriose dar kartą primenama karti tiesa, kad asmenys, kurie savo krauju gynė Lietuvos laisvę, yra visiškai neįvertinami ir pamiršami.

Mindaugo karūnavimo – Valstybės dienos – proga prezidentas Algirdas Brazauskas apdovanojo "būrį nusipelnusių asmenų". Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinu "už nuopelnus Lietuvos kul-

tūrai" apdovanoti Justinas Marcinkevičius ir Saulius Sondeckis. 3-ojo laipsnio ordinu apdovanoti: Jonas Avyžius, Eduardas Kaniava, Vytautas Maknys, Juras Požėla, Mūza Rubackytė, Edvardas Viskanta. Ta proga apdovanojami ir du užsienio lietuvių kunigai: prel. Jonas Kučingis – 4-tojo laipsnio, o kun. Vincas Valkavičius-Wolkovich – 5-ojo laipsnio Gedimino ordinu.

Bet labai apgailėtina, kad prezidentas šia proga neapdovanojo nė vieno as-

Kviečiame dalyvauti 18-ame metiniame BALTIEČIŲ BENDRAVIMO VAKARE

Spalio 4 d., šeštadienį, 7:00 v.v.
Kokteilai – 6:30 v.v.

LIETUVIŲ NAMUOSE

Latvių operetės dainininkės
IVETTA IVANSONE (sopranas)
KONCERTAS

Po koncerto – vakarienė
Bilietus po \$ 18.00 platina
Elena Nainienė, tel. 481-8472 ir
Beatričė Pautienienė, tel. 383-8225.

Rengia Cleveland, OH Baltiečių komitetas

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoco avantiūra

Jonas Dunduras

7

Pirmąją viešnagės dieną, priešpiečių laiku "Grand Hotel Amazonas" restorane gardžiavausi "Sopa de Res" patiekalu, kuris savo skoniu ir turiniu labai primena lietuvišką bulvienę. Sriubos dubenyje buvo paskandintas didelis, mėsingas, nerūpestingai kirviu atkirstos jautienos kaulas. Laimė, kad tai nebuvo kiaulienos gabalas. Daug kur, gilesnėse Amazonijos provincijose paskerstų kaulių nesvilina. Jų mėsa su oda supjausto arba sukapoja didesniais ar mažesniais gabalais pagal jos paskirtį. Jokie mėsos klasifikavimo ir atitinkamo padalinimo mokslai čia nežinomi ir nepraktikuojami. Kai kada tenka pamatyti ant stalo padėtos kiaulienos patiekalą visame jo "autentiškume" – su oda ir šeriais. Žinoma, visada galima tokios pasiūlos atsisakyti. Bent čia – šiose platumose. Bet ką daryti, kur bėgti ir kaip slėptis, kai, pavyzdžiui, Pietryčių Azijoje, Birmoje, svečiuojantis Aka, Karen ar Lisu giminėse esi vaišinamas žalia – nevirta ir nekepta šuniena, kuri, jų nuomone, yra delikatesas? Ir atsisakyti beveik neįmanoma! Prisiminus tokius patiekalus, sriuba su kaulės šeriais atrodo lyg gastronominis Everestas.

Šešioliktojo šimtmečio anglų patarimas (pateikiamas pagal tuometinę rašybą) sako: "If you will be a trauller,

haue alwayes the eies of a faulcon, the eares of an asse, the face of an ape, the mouth of a hog and see that you neuer want two bagges very full, that is, one of pacience and another of money." Dėl "full bagge of money" yra šiek tiek perdėta, "third of bagge" – pakanka. O pasakymas: "bagge of pacience and mouth of a hog" – tai dar ir dabar tebegalioja. "Face of an ape", be abejonės, nepaprastai daug padėtų.

Be manęs restorane dar užkandžiavo aiškiai ne vietinių ketveriukė. Du vyrai ir aukštoka, nuo žemo kraujo spaudimo gydančios išvaizdos mergina šnekučiavosi netoli mano stalo, o toliau sėdėjęs vyresnio amžiaus, ap linkai abejingas ponas skaitė, matyt, anksčiau pradėtą Bertrand Russell'o "Conquest of Happiness". Mūsų stalai buvo kaimynystėje. Rytinės kavutės metu jau buvome susipažinę. Įspūdingoji mergina pasisakė esanti kanadietė iš Vancouver, dažniausia dirbanti Europoje kaip reklamų ir madų modelis. Ji keliauja su savo kompanionu, irgi kanadiečiu, kultūros filmų prodiuseriu iš Toronto. Atostogaudami Venecuelos pajūriuose, jie užsuko į Puerto Ayacucho, norėdami trumpam žvilgtelėti į Orinoco tropikus. Tretysis prisistatė esąs William Barse, PhD iš Vašingtono Katalikiškojo universiteto, archeologas, National Geographic Society paramos dėka atliekantis bandomuosius kasinėjimus netoliese nuo Puerto Ayacucho. Jis bando "įnešti šiek tiek šviesos" į seniau čia gyvenusius, bet jau išnykusius Atures indėnų praeitį ir kultūrą. "Conquest of Happiness" skaitytojas pasirodė esąs šveicaras, Baselio universiteto antropologijos profesorius. Pavardės

Tipiškas indėnų namas Piaroa kaime

neatsimenu. Jo kelionės priežastis buvo gana originali: šunys. Jau daug metų jam neduoda ramybės viena prielaida. Gerai žinoma, jog anksčiausiu primityviojo žmogaus įnamiu, sargu, medžioklės pagalbininku ir draugu buvo šuo. Pirmiesiems žmonėms keliantis iš Azijos į dabartinę Amerikos kontinentą, su jais turėjo keliauti ir šunys. Klausimas: kokie tai buvo šunys? Kokiam zoologiniam porūšiui jie priklausė? Jo manymu, yra galimybė, jog ta originali šunų veislė kur nors, gal būt kokioje nors izoliuotoje Pietų Amerikos indėnų giminėje yra išsilaikiusi. Jis jos ir ieško jau keletą sezonų. Sakėsi, jog yra pasiekęs labai įdomių rezultatų. Bet dar daug ko trūksta, kad savo tyrimų rezultatus galėtų moksliskai apibendrinti.

Ankstyvo popiečio kaitrai artėjant, išsiskirstė iki vakarienių. Kanadiečiai nuėjo į savo vėsų kambarį, o šveicaras, užsisakęs daugiau kavos, liko restorane ir toliau skaitė savo knygą. Likus dar keletui dienos šviesos valandų, archeologas Dr. W. Barse pasiūlė prisidėti prie jo trumpos, keliolikos kilometrų išvykos į mažos upės, vardu Cataniapo, santaką su Orinoco. Čia jis turėjo padaryti ke-

letą bandomųjų, negilių gręžinių, ieškodamas senųjų Atures indėnų gyvenviečių liekanų: molinių puodų šukių ir buvusių ugniaviečių.

Susimaišę po galoną filtruoto vandens su "Gatorade" koncentrato milteliais ir pasiėmę jo archeologinius "pabūklus", išsinomuotu džipu išriedėjome. Palikę miesto ribas ir pagrindinį kelią, įsukome į siaurą, ne platesnį už džipą keliuką, besivingiuojantį per džungles. Šios apylinkės Dr. W Barse buvo gerai pažįstamos iš jo ankstyvesnių kasinėjimų.

Svyruodami ir linguodami šiuo siauru, duobėtu keliu, o tiksliau pavadinus, plačiu taku, pasivijome porą vyrų, matyt, civilizuotų indė-

nų. Pasiūlėme juos pavežti. Indėnai sakėsi, jog vyksta link to paties Piaroa kaimo, kaip ir mes, padėti mažos bažnytėlės statyboje. Bažnyčios rūšies jie tiksliai nežinojo ir vadino ją bendru "evangelicos" vardu. Jie papasakojo, jog prieš pusvalandį, iki mums juos pavejant, už staigaus tako posūkio, vos keliolikos žingsnių atstumu, netikėtai užklupo per taką einanti jaguarą. Keletai sekundžių visi suakmenėjo sprenddami, ką daryti. Jaguaras, sustojęs ir abu juos ilgokai idėmiai apžvelgęs, ramiai dingo džunglėse, kitoje tako pusėje. Abu indėnai iš to nuotykių didelės istorijos nedarė: jaguarai atviroje aplinkoje žmogaus paprastai nepuola.

Deginamas miškas, ruošiant dirvą sodinimui

Autoriaus nuotraukos

JAV LB Kultūros Tarybos
SPAUDOS VAJUS

Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams:

DIRVA.....\$25.00 (vietoje \$35)
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS.....\$60.00 (vietoje \$95)
4545 W 63rd Str.
Chicago, IL 60629

DARBININKAS.....\$20.00 (vietoje \$35)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

EGLUTĖ.....\$10.00 (vietoje \$15)
13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

BRIDGES.....\$15.00 (vietoje \$18)
LAC, Inc. Treasurer
1927 W. Boulevard
Racine, WI. 53403
dviem metams \$25.00

LIETUVIŲ BALSAS.....\$20.00 (vietoje \$30)
2624 W. 71st. Street,
Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS.....\$10.00 (vietoje \$20)
6428 Ridge Rd.,
Clarendon Hills, IL 60514

LITUANUS.....\$8.00 (vietoje \$10)
6621 S. Troy Str.
Chicago, IL 60629

PUIKI DOVANA KALĖDŲ PROGA
studentui, naujakuriui, jaunai šeimai

PRABLAIVĖJIMAS

Vladas Vijeikis

Florijonienė vieną rytą, išlipusi iš lovos, ir atlikusi kasrytinius pratimus, pareiškė:

– Man reikia prasiblaivyti. Tas kasdieninis gyvenimas įgriso iki kaulų. Ko gero susirgsiu.

Florijonas nustebo.

– Prasiblaivyti? Tu nebuvai girta, tad kam tau blaivytis?

– Tu dar gyveni pereitame šimtmečiu. Šis šimtmetis žmogaus psichikai teikia daug nemalonumų. Tad reikia prasiblaivyti. Kitaip tariant, pakeisti gyvenimo eigą.

Florijonas nuščiuvo. Kas tas pakeitimas? Ar norės skyrybų ar šiaip laikinos perskyros. Mintyse ėmė skaičiuoti, kiek jam liks, kai žmonelė su suktų advokatų pagalba nusineš viską. Gal jis liks tik su gerokai nuzulintomis kelnėmis? Bet Florijonienė nuramino.

–Noriu nuvažiuoti į Kaliforniją, aplankyti savo gimnazijos laikų draugę. Nors ji buvo baisiai supykusi, kai paveržiau jos kavalierių. Pasirodė niekam vertas. Nei tarp mafijozų, nei tarp bankininkų, nei tarp politikierių jo pavardės nesimato. Pranyko kažkur smulkioje biurokrajijoje.

Florijonui lyg ir nušvito nauji horizontai. Dvi savaites galės gyventi kaip norės. Taip pasiilgo laisvo gyvenimo. Ką norės valgyti, ką norės, plaus ar neplaus, kur norės, eis ar važiuos. Suskambejo laisvės varpai.

Florijonienė sako:

– Turiu tau duoti kai kurių nurodymų, ką turėsi daryti man prasiblaivinant. Tas gėles, kurios viduje, reikia prižiūrėti. Nesakysiu jų vardų, vistiek neatsiminsi. Tad kurios žydi violetiniai, reikia laistyti kas antrą dieną. Tos

su raudonais žiedeliais, kas trečią, įmaišant specialių maisto sulčių, kurias parodysiu. Šis žalias vešlus augalas mėgsta kitą maistą, kurį parodysiu. O šitam su rausvais lapais reikia netik maisto, bet taip pat ir pasikalbėjimo. Kas rytą turi jam pasakyti "labą rytą" ir paklausti, kaip praleido naktį. Kaktusas reikalauja ypatingos priežiūros. Jį reikia laistyti tik tada, kada dykumoje lyja. Ten jo tėvynė. Bet tu nesuprasi.

Dabar eikime į kiemėlį. Štai tos gėlės – labai švelnios. Jas reikia laistyti iš šaknų, kad nesunaikintum jų gležnų lapelių. Šitas, su dideliais lapais, labai mėgsta, kad jam nuplautum lapus.

– Ir kiek kartų per mėnesį turiu tą daryti?

– Negudrus klausimas. Kasdien, o jeigu per daug pakils karštis, tai du kartus. O dabar apie gyvulius. Katinui Murkiui reikia specialaus maisto. Pirk tik tą, kur ant dėžutės bus užrašyta, kad pritaikytas tiems katinams, kurie negaluoja vidurių ligomis. Šuniui Dingo kasdien reikia aspirino. Jis po sunkios operacijos negaluoja. Kitam šuniui Oto reikia ko nors skanesnio. Jis labai "nevalgas". Tad reikia sėdėti prie jo, kol jis "suvalgo" savo davinį. Iš ryto ir vakare. Nepamiršk po valgio duoti jiems sausainių. Jie taip įpratę ir labai mėgsta. Nepamiršk nurinkti kieme, ką jie padaro, tu žinai. Nenurinksi, negalėsi perlipti. Beje, katinas daro kur nori, tad reikia pažiūrėti, o tai pasmirs visas namas.

Atsisveikinant aerodrome, besikubėdama Florijonienė šūktelėjo:

– Pašauk mechaniką, kad pataisytų oro vėsintuvą. Labai gera proga!

Florijonas grįžo namo, gerokai prislėgtas naminių reikalų. O čia jau laikas penėti gyvulius. Neužmiršti aspirino ir kitų nurodymų. Štai tau laisvės svajonės! Kai kam prablaivėjimas, o kai kam – sutemos. Gal reikės kreiptis į indėnus, kurie moka išsukti lietuvių šokdami. Nereikės laistyti. Čia Florijonas susigraudino:

– Apie mane nieko ne sakė. Kaip aš gyvensiu?

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

LAIMINGA

– Mano vyras tikrai pavyzdingas: net valgo iš mano rankų!

– Tu laiminga, – atsidūsta draugė, – tau nereikia indų plauti.

DR. P. KISIELIAUS 80-MEČIO MINĖJIMAS

Vienas iš judresnių ir žymesnių Šiaurės Amerikos lietuvių veikloje besireiškiančių yra jau beveik 50 metų Cicero lietuvių telkinyje gyvenantis dr. Petras Kisielius. Matant jo įvairiapusišką veiklą ir energiją, sunku patikėti, kad jam – jau 80 metų.

Ši garbinga sukaktis buvo kukliai buvo pažymėta rugpjūčio 17-tą – jo gimimo dieną Šv. Antano parapijos buvusios mokyklos pastate, Cicero, kur mūsų tautiečiai, po lietuviškos Sumos parapijos bažnyčioje, renkasi sekmadieniniam pabendravinimui.

Dr. Petras Kisielius – tikras suvalkietis. Lygiai prieš 60 metų (1937-aisiais) jis baigė Marijampolės marijonų gimnaziją, o 1944-aisiais – Vyt. Didžiojo universiteto medicinos fakultetą. Tačiau karas neleido jam šios profesijos mokslus tęsti, tad galutinai medicinos daktaro laipsnį įgijo 1949 m. Tiubingeno universitete Vokietijoje.

Atvykęs į Čikagos priemiestį Cicero, jis čia atliko praktiką, išlaikė reikiamus egzaminus, atidarė gydymo kabinetą, čia visą laiką dirbo ir dar tebedirba. Dr. Petras ne tik pats gydo žmones, bet dar guldo juos į kelias ligonines ir ten prižiūri.

Nereikia nė aiškinti, jog jie ne tik turi daug pacientų iš mūsų tautiečių tarpo, bet yra įsigiję ir nemaža draugų, su kuriais įvairiose lietuvių kultūrinėse ar visuomeninėse organizacijose dirbo arba ir dabar tebedirba. Jeigu būtų surengtas didesnio pobūdžio pagerbimas, daugiau žmonių talpinančioje salėje, būtų, be abejo, atėję 400 ar daugiau žmonių.

Šį kartą buvo pasitinkinta tik kambariu, kuriame sutilpo gal apie 70 žmonių. Spontaniškai suorganizuotame pagerbime (apie tai nesakant net pačiam sukaktuvininkui). Dr. Petras Kisielius pradžioje buvo apdovanotas ažuolo vainiku, o prasmingą invokaciją pasakė kun. dr. Kęstutis Trimakas (dažnas dėstytojas Vyt. Didžiojo universitete Kaune). Jis čia kalbėjo:

"Laikyk, Viešpatie, jį sveiką, nepagailėk jam poilsio valandų, net kai jis pats nori savo poilsį mums paskirti".

Eilėraščius paskaitė bei kupletus sudainavo šio pagerbimo iniciatorius Aleksas Šatas ir choro narė Irena Valeskevičienė, o akomponavo Giedrė Nedveckienė. Gražiai sveikino Marija Remienė (ji ir vadovavo programai), Marija Juškienė, parapijos kle-

Sukaktuvininkas dr. P. Kisielius su ažuolo lapų vainiku (kairėje). Greta jo – Cicero lietuvių veikėjas Kostas Dočkus

E. Šulaičio nuotr.

Dr. P. Kisielių sveikina jo geras pažįstamas dar iš priekario laikų – Bronius Nainys

E. Šulaičio nuotr.

bonas kun. Jim Kastigar. Ilgesnė kalbą pasakė PLB valdybos pirm. Bronius Nainys. Jis teigė, kad sukaktuvininką pažįsta jau nuo 1939 metų. B. Nainys čia užakcentavo: "Pažinojau jį jaunystėje anais laikais, bet keista, kad jis ir išliko jaunas". Todėl, jis pabrėžė, reikia dėkoti dėkoti sukaktuvininko žmonai Stefanijai, kuri jį gerai prižiūrėjo, maitino bei neleido pasenti, o taip pat Dievui už jo globą.

Pabaigoje kalbėjo ir pats sukaktuvininkas, kuris sakėsi, jog gyvenime turėjęs daug draugų. Jis pagarbiai atsiliepė apie naujus į Ameriką atvažiuojančius tautiečius,

kurie daug pagelbsti lietuviškoje veikloje. Jo nuomone, šie žmonės ateityje turės perimti lietuviškos veiklos vėžimą šiame krašte.

Žinoma, čia buvo sugiedota "Ilgiausių metų" ir sukaktuvininko labai mėgstama daina "Žemė Lietuvos ažuolai žaliuos". Juk ir pats sukaktuvininkas yra geras dainininkas. Be jo vadovaujamų dainų neapsieina joks lietuviškas subuvimas. Tad skambant dainos žodžiams apie ažuolus, susirinkusieji pagalvojo ir apie patį sukaktuvininką – dr. Petrą Kisielių, kuris jau beveik 50 metų Amerikoje yra didžiuoju lietuviybės ažuolu.

Edvardas Šulaitis

ŠVENČIŲ AIDAI

Latvių dainų ir šokių šventėje susitiko seni draugai (iš kairės): dr. V. Stankus, šventės koordinatore Ilzė Lacis ir "Dirvos" skaitytojas iš Niujorko Tomas Sperauskas

FOR RENT

half duplex, side by side
250th & Lakeshore.
LVG./DNG ROOM
2 BD. up BSM.
Stove & Refrig.
Security 1st mos. rent
550 mo. & utils.
tel: 975-9413
Leave a message

PONAI IR PONIOS, SKAITYKIME EILĖRAŠČIUS!

"VAI TOLI TOLI..."

Skrenda mūs' ilgesys
Tais takais, kur išmynėm.
Mūsų širdys nuklys
Į brangiausią gimtinę.
"Viltys laimę žada"

Prieš kelias savaites redakciją pasiekė pernai Vilniuje išleista Apolinaro Petro Bagdono nauja eilėraščių knygelė "Vai toli toli...". Ne man spręsti, ar yra joje stebuklingų, visus sukrečiančių poetinių atradimų. Bet perskaičiau ją vienu atsikvėpimu, nebepajėgdamas atitraukti. Tikriausia dauguma sutiks, kad visada maloniau skaityti nuoširdžias eiles, negu kokį nors skundpalaikį arba klausytis absurdiško priekabiavimo. Nors, žinoma, visada atsiras ir tokių, kurie pradės su įniršiu įrodinėti, esą to ar ano rašinio nereikėjo spausdinti, esą vieno ar kito kuklaus poeto kūryboje gali surasti ir kokią nors klaidelę ar kiek silpnesnę vietele. Pasiklausai tokio "žiniūonio" arba "žiniūonės", kokios nors tik save pačią didžiai garbinančios arba tik savo "amžiną" kūrybą tepripažįstančios, o iš tikrųjų amžinai nepatenkintu balsu kvarksinčios vištelės ir norisi tik vieno paklausti: "Šeimninke, ar ne laikas tai nusišėrusiai raibukei jau į puodą keliauti?"

A. P. Bagdonas, šioje knygelėje pateikdamas kai kuriuos savo gyvenimo faktus, mini, kad apie jo pirmąją poezijos rinkinį "vienas kritikas labai niekinamai atsiliepė ... ir ilgesnį laiką aš tylėjau." Nežinau, kas buvo tas "prokuroras", pasiūlęs triuškinantį "nuosprendį", o ir žinoti jo visai nenoriu, bet poetas buvo nutilęs daugiau kaip 20 metų. Ir reikia jį tik pasveikinti, kad surado jėgų kūrybai.

Per tą, dar palyginti neilgą laiką, kurį jau teko čia paaukoti, bene labiausiai žeidė piktos pagiežos žodžiai, tarsi akmenys svaidomi į kūrėjus. Bandyta suniekinoti Izabelės Jonaitienės kūrybą, tyčiotis iš Igno Stankaus, Romualdo Kisieliaus, Jono Šalnos ir daugelio kitų. Neseniai užkluvo jaunutės autorės humoreska, kurioje kažkokie neklystantys "autoritetai" įžiūrėjo (o siaube!) bandymą visą Ameriką paniekinti. Štai iki kokių šlykščių absurdu gali nuvesti pavydo ir aklo pykčio prieuoliai. Tik nieko, ponios, iš to nebus. Kaip Lietuvoje sakoma: "Pasiutus miltų – pasiutus ir košę".

Rašykite, poetai! Rašykite, pasaulio jau šiandien pripažintieji. Rašykite ir tie,

A.P. Bagdonas jaunystėje

kurie norėtumėte savo pergyvenimus, džiaugsmą ir sielvartą būsimosioms kartoms palikti. Rašykite ir tie, kurie tyliai tariate: "Norėčiau savo vaikaičiams gražų žodelį atminčiai palikti..." Eilėraščių – net ir silpnokas, visada šimtą kartų gražesnis už talentingiausiai išguldytą skundą apie kaimyną.

Ištikimieji ir nuoširdieji "Dirvos" skaitytojai! Skaitykite eilėraščius, straipsnius ir humoreskas, žinutes ir kelionių aprašymus. Pasidžiaukite savo senųjų ir naujų bičiulių nuotraukomis. Pasidžiaukime kartu tuo, ką gražaus rasime šiame ir kituose numeruose. Neminėkite piktuojų kokios nors netyčinės klaidelės, kiek nepatikusio, o gal tik nesuprasto posakio.

Jūsų nuoširdžiam dėmesiui pateikiame žinių apie poetą Apolinarą Petrą Bagdoną, neseniai atšventusį labai gražų 85-ąjį gimtadienį. O iš nuotraukos jis žvelgia toks, koks buvo Lietuvoje, nepriklausomos valstybės laikinojoje sostinėje. Tada, kai ir dauguma iš jūsų buvo tokie pat jaunatviški, su viltimi žvelgiantys į atsivėrusį nuostabų Dievo pasaulį. O poetui ištarsiu jo gimtąją žemaičių tarmę: "Geraa rašaa, puons Apolinaraa. Rašyk tuoliau, o mas skaitysma ir tau dieka vuosma. Juk kas būs, kas nabūs, o žemaite nepražūs. Ar ne tap?" Jonas Jasaitis

**A.P. BAGDONAS
IR JO KŪRYBA**

Gimimo vieta – Žemaitija, Užvenčio valsčiaus Talainių kaimas. Pradžios mokyklą baigė Užventyje, o "Žiburio" gimnaziją – Kražiuose

1934 m. įstojęs į Vyt. D. universitetą Kaune, studijavo lotynų kalbą, lietuvių literatūrą ir pedagogiką. Pradėjo mokytojauti Rokiškio gimnazijoje 1941 m. Vėliau mokytojavo Radviliškio gimnazijoje. 1944 metų rudenį pasitraukė į Vokietiją, kur Blombergio stovykloje suorganizavo gimnaziją, buvo jos direktorius ir vėliau mokytojas. 1950 m. atvyko į Čikagą ir čia mokytojavo lietuviškose mokyklose, o duonelę pelnėsi, dirbdamas fabrike. Ketverių metų dėstė Pedagoginiame Lit. Institute.

Pastudijavęs Čikagos universitete, 1964 m. įgijo klasikinių kalbų magistro laipsnį. Dvejus metus dėstė lotynų kalbą: vienerius metus Alabamoje, berniukų gimnazijoje, o kitus – Illinois Vals-Alabamoje, berniukų gimnazijoje, o kitus – Illinois Vals-tybinio universiteto Normal miestelyje. Po to dirbo YM-CA bendrabučio raštinėje, kol sulaukė pensijos.

Poeziją A.P. Bagdonas pradėjo kurti dar pradžios mokykloje, paskui tęsė gimnazijoje. Pirmąjį jo eilėraštį "Jaunystė" išspausdino "Pavasaris" 1934 m. "Savaitės" žurnalo poezijos konkurse laimėjo III vietą už eilėraštį "Partizanui". "Draugo" dienraščio poezijos konkurse irgi III vietą už eilėraštį "Viešpaties žingsniai". O už žemaitišką poeziją laimėjo pirmą prizą, kurį paskyrė laikraštis "A mon sakaa?"

Pirmasis eilėraščių rinkinys "Sutemų ugnys" išėjo Čikagoje 1956 m. Pirmąją žemaitišką poezijos rinktinę "Pruo gintara longą" irgi išleido Čikagoje. Ši knyga turėjo neblogą pasisekimą. Kitą

žemaitišką kūrybos rinktinę "Likėma laiptaas" Lietuvoje išleido "Muzikos" leidykla 1991 m. Pirmąjį žemaitiškų apsakymų rinkinį "Gyvenims na jūkaa" išleido Čikagoje Kražiškių sambūris 1982 m. Iš viso yra parašęs 9 knygas. Taip pat suredagavo ir keletą kitų autorių poezijos ir prozos rinkinių. A. P. Bagdonas – Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos IX ir X tomų redaktorius.

Poetas laikosi klasikinio eiliavimo – "su ritmu ir rimu". Jo nuomone, vadinaoji "moderniška forma – be ženklų, be posmelių – daro chaotišką išpūdį ir visai nesukelia grožio pajautimo."

Naujoji knyga "Vai toli toli..." turi tris skyrius: "Išsilgtas pasaulis", "Pro ilgesio rūką" ir "Nanugalėmuoji" (parašytą žemaičių tarme).

(Nukelta į 11 psl.)

A. † A.

VALEI BARMIENEI

į Amžinybę iškeliauvus, liūdime ir nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą KAZIMIERĄ ir dukterį DALIĄ SODEIKIENĘ su šeima

Lina Slabokienė
Jonas ir Danutė Dundurai

L. K. Veteranų S-gos Cleveland'o skyriaus nariui ir veikusio vyrų choro dalyviui

A. † A.

VLADUI BAČIULIUI

mirus, liūdesyje pasilikusios velionio dukros GIDONĖS – KĖSTUČIO STEPONAVIČIŲ ir dukterėčios ALDONOS – EDVARDO BLIUMENTALIŲ šeimoms, giminėms, artimiesiems ir bičiuliams gilią užuojautą reiškiamo

M. G. Aukštuoliai
J. Balbatas
H. J. Belzinskai
S. J. Butrimai
V. N. Čečiai
J. Citulis
Z. Dučmanas
K. K. Gaižučiai
V. J. Januškiei
H. I. Johansonai

A. Jonaitis
G. Karsokienė
A. Kavaliūnas
S. Knistautienė
A. M. Liutkai
V. A. Miškiniai
J. Naujokaitis
S. Pabrinkis
V. L. Petkai
P. A. Petraičiai

A. † A.

VLADUI BAČIULIUI

mirus, jo dukrai GIDONEI ir jos vyrui Kėstučiui, vaikaičiams – SAULIUI ir DARIUI bei jo žmonai JOAN, proanūkei AMANDAI, seseriai VANDAI, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią šaulišką užuojautą

L.Š.S-gos Išeivijoje
"Žalgirio" Šaulių kuopa

Pusseserei

A. † A.

**DANUTEI VALIŪNAITEI –
MIKALAUSKIENEI**

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiau jos vyrui JONUI ir sūnui SAULIUI MIKALAUŠKAMS, tėvams – JANINAI ir PETRUI VALIŪNAMS, seserims IRENAI NORMANTIENEI IR STASEI STONIENEI, broliams ROMUI IR ALGIUI VALIŪNAMS bei kitiems jos giminėms ir artimiesiems. Kartu su Jumis liūdėdamas, šios netekties skausmu dalinuosi

Jonas Jasaitis

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 21 d. – "Židinio" vyresnių skaučių renginys

• SPALIO 4 d. Cleveland, OH, Baltiečių komitetas rengia baltiečių draugystės vakarą Lietuvių namuose

• SPALIO 10-11 d.d. JAV LB Cleveland'o apylinkė surengs Lietuvių dienas. Atvyks Šiaulių pedagoginio instituto liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė".

• SPALIO 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščiui "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba. Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akompaniatorė Eugenija Kuprytė

• SPALIO 18–19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• SPALIO 25 d. – "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas

• LAPKRIČIO 8 d. – šeštadienį, Cleveland'o Lietuvių žuvininkų klubas (Litts Anglers Club), Lietuvių namuose, rengia

loteriją-balių. Bilietus platina klubo nariai ir Lietuvių namai. Už \$30 asmeniui bus vakarienė, gėrimai, muzika, šokiai, galimybė laimėti \$1000 ir įvairias kitas sumas bei prizus.

• LAPKRIČIO 15-16 d.d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH, apylinkės valdyba

• LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH, skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimą

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinų pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

A.P.Bagdonas. "Vai toli toli..."

(Atkelta iš 10 psl.)

Pirmajame skyriuje sutalpinti 23 eilėraščiai religine ir patriotine tematika. Viena iš jų randame tokias eilutes:

*Su šypsena pasveikink rytą
Ir su malda giliai širdy,
Išvysi grožį nematytą:
Laukai skaisčių žiedų pilni.*

*O toluoj varpai graudena,
Palydi rytmečio maldas
Ir kviečia mažą, jauną, seną
Užmiršt skausmus, kančias,
audras.*

"Su šypsena"

Antrajame skyriuje matome lyriką, besiremiančią asmeniniais autoriaus patyrimais:

*Paremk ant rankų galvą,
Pakelk akis į dangų,
Tau nerimą bekrasčių
Nuplaus ramybės bangos.*

"Nakties ramybė"

Žemaitiškoje poezijoje taip pat vyrauja meilė gimtinei:

*"Vuo brungi ėr myla
šalis Žemaitės,
Kas gal napamėlti*

tun tava gražybių;

Sugrinžusi šėrdis

jau nieka nebėje,

Patyrusi meilę

ėr dzeugsma baribį.

"Žemaitija"

Pabaigoje dar pateikta ištrauka iš autoriaus autobiografinės ir jo knygų sąrašas.

Labai puiku, kad autorius nepasiduoda senatvės pesimizmui, kad ir liūdnese posmuose perduoda dvasios ramybę, nežiūrint, kad gyvenimo žingsniai kartais darosi sunkūs. A.D.

Paskutinė skiltis Neišsipildęs sapnas

Nikas Melickas

Sunku paaiškinti, kodėl žmogų aplanko vieni ar kiti sapnai ir kas kokią pranašystę per juos mums skelbia. Žiūrėk, lyg ir ramiai praleidęs dieną, naktį imi ir susapnuoji, kad esi jaunas ir gaudai kokią mergaitę arba šauniai kariauji. Kartais būna geriau, o kartais ir dar blogiau. Bet už vis blogiausia, kai prasibudęs ir akis prasikrapštes, pamatai, kad esi pasičiuipęs ne sapnuotąją, bet savo "kasdieninę", o iš to didelio karo tik kvapelis likęs.

Taigi sunku pasakyti, ar saulė buvo per karštą, ar dieną matyti Amerikos vaizdai ilgai užmigti neleido, tik po ilgo vartalojimosi dėdė Jaro-

nimas svetaunoje lovoje užmigo. Bet susapnavo nei šį, nei tą.

Atrodo, lyg jis būtų namuose, gertų naminę ir vanotųsi su kaimo bernais nuogas pirtyje, o tie ir sako:

– Tu toks, Jaronimai, esi toks gražus, atletiškas, net barzdelę turi. Ar nemanai, kad atėjo laikas tau būti prezidentu? Ir mums būtų gerai, vis savo kaimo žmogų aukščiausioje valdžioje turėtume.

– Ką jūs, vyrai, ne man tokia aukšta valdžia, ne man, – bando atsikalbinėti Jaronimas, o širdyje taip gera nuo tokių žodžių, lyg medumi kas

teptų.

– Tik tu, Jaronimai, šiek tiek esi per senas, – sako vienas kaimynas. – Reikia tave atjauninti. Ar sutinki?

– Sutinku, sutinku, – iš karto nusileido Jaronimas.

– Jei sutinki, tai lišk į karšto vandens katilą, – pasakė kitas kaimynas ir taip pastūmė, taip pastūmė...

Sukliko Jaronimas, pasipurtė ir prabudo.

Apsivertė ant kito šono, vėl užmigo ir vėl sapnuoja.

Šį kartą, atrodo, sėdi bažnyčios prieangyje, o aplink jį vien nusėję, nukaršę, elgetos, invalidai ir kitokie

(Nukelta į 12 psl.)

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Vyresniųjų skaučių ŽIDINYS

kviečia visus į nuotalkingą ir linksmą
pirmąjį šio sezono koncertą, kurio programą atliks

MUZIKOS KAPELA "TĖVIŠKĖ"
iš Čikagos

Sekmadienį, rugsėjo 21 d., 4 val. popiet
Dievo Motinos parapijos salėje

Bilietai po \$ 6.00 platinami sekmadieniais – parapijos svetainėje
ir koncerto dieną – prie įėjimo

VISUS, VISUS LABAI KVIEČIAMEI
PAŽADAM: BUS SMAGU!

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU

LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

VIGYSTA

Žalgirio g. 90,
329, 330 kab.

Vilnius,
tel. 73 37 41

GERA INVESTICIJA,

ISIGIJUS BUTĄ ARBA NAMUS LIETUVOJE

Firma "Vigysta" Lietuvoje geromis sąlygomis stato gyvenamuosius butus – namus bei komercinius pastatus. Statoma pagal šių dienų reikalavimus su moderniaisiais įrengimais, pagal užsakovo pageidavimą. Firmos vadovas – patyręs statybininkas Rimantas BUBLYS. Suinteresuotieji, kreipkitės skambindami tel. 216-486-8692

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

DIRVA

Paskutinė skiltis

(Atkelta iš 11 psl.)

suvargėliai. Vienas iš jų ir sako:

– Tu, Jaronimai, visai toks pat senas, kaip ir mes. Ar nesutiktum būti mūsų prezidentu?

– Sutinku, sutinku, – skuba atsakyti Jaronimas. "Kad ir elgetų prezidentu būtų būti, kad ir našlių, bet vis geriau negu eiliniu." – dar pagalvojo.

– O vargonais groti ar moki? – klausia vienas.

– Moku, moku, – apsidžiaugė Jaronimas, – aš net kaimo muzikantas buvau. Užlipo Jaronimas kopėčiomis į balkoną, kuriame vargonai stovėjo, sėdo prie jų ir štai tuoj pradės groti. Spaudžia vieną klavišą, spaudžia kitą – jokio garso. Bando su koja spausti pedalą – taip pat jokio garso.

– Prastas tu muzikantas, nemoki garsiai vargonais groti, – sako vienas šlubis. – Meskim, vyrai, jį žemėn.

Pačiupo Jaronimą kokie penki ar septyni perkaršėliai ir kad tėsė žemyn.

Pasipurtė Jaronimas nuo tokio košmariško sapno ir vėl nubudo.

– Kokia čia painiava į galvą lenda? – pagalvojo Jaronimas. – Matyt, iki paties ryto dorai išmiegoti negalėsiu.

Bet kur tau! Gal po penkių ar dešimties minučių jis vėl į sapnus nugrimzdo. Tik šį kartą, atrodo, geriau pasisekė. Stovi, lyg tai jis, prie

lango dideliame ir gražiame name ir mato aikštę, pilną žmonių. Visi eina su vėliavomis, plakatais ir garsiai šaukia:

– Ja-ro-ni-mą į prezidentus, Ja-ro-ni-mą į prezidentus!

– Šalis be Jaronimo – šalis be ateities!

– Ne, ne tikriausiai nesutiksiu, tikriausiai dar nelabai noriu būti prezidentu, – šį kartą atsargiau mąstė Jaronimas. – Dar nelabai gražiai prašo. Va, kad iš karto baltą žirgą atvestų, tai gal tada ir vertėtų sutikti "balotiruotis".

Stovi Jaronimas prie praverto lango, rankele muoja, o žmonės vis eina ir eina. Lyg ir temti pradeda, bet "liaudis" nesiskirsto. Sukrovė didžiulius laužus, šoka ir dainuoja, jį apsispręsti ragina.

Neišlaikė Jaronimo širdis. Plačiai, plačiai atvėrė langą, pasilypėjo ant palangės ir sušuko:

– Gerai, gerai! Būsiu jūsų prezidentu! Jau einu! – ir žengė pirmą didelį žingsnį.

Nežinia, kas šį kartą būtų jam atsitūkę, jei iš tokio sapno nebūtų pažadinęs malonus balselis:

– Tai gal pusrytelių mūsų brangusis svetelis norėtų? Gal kavutės puodelį sapnams nubaidyti pasiūlyti galėčiau?

– O taip, būčiau dėkingas, mieloji, – akis trindamas, iš sapnų žabangų vaduodamasis ir į būsimos dienos džiaugsmus iš lėto leidamasis, sutiko Jaronimas.

Tik gerokai vėliau, kai

ne tik kavutė buvo išgerta, bet ir lašelis brendžio – geros dienos pradžia – buvo paragautas, lyg tarp kitko, mislingai šyptelėjęs, jis tarė:

– Kažin kas toje mūsų tėviškėlėje dedasi, gal kokių šviežių naujienų girdėjote?

– Tai kad ne, nieko naujo negirdėti, – jokių užuominų nesuprasdama, atsakė giminaitė.

– Ar laikraščiuose nerąšo apie mitingus, demonstracijas, deginamus laužus? – vis nerimo Jaronimas.

– Ačiū Dievui, negirdėti. Ramu tėviškėlėje dabar, ramu, – pritarė ir šalia atsiradęs tolimos vaikystės bičiulis.

– Hm, na, na – numykė Jaronimas. – Taigi, greitai prezidento rinkimai turi būti. Kažin ar turės žmonės iš ko rinktis?

– Girdėjau, kad net trys Kazimierai, du – su kunigaikščių ar net karalių vardais, vienas amžinatilsį prezidento giminaitis, vienas mūsų siškis, tik labai jau puolamas. Ir dar yra keletas smulkesnių politinių artistų. Gal kurį nors ir pasirinksi? – vėl įsiterpė moteriškoji pusė.

– Trys k..., o ne trys kandidatai, – plačiau nepaaiškinęs, ką tas "k" galėtų reikšti, aiškiai nepatenkintas, numurkė Jaronimas.

Viena po kitos bėgo viešnagės dienos, netruko ir

savaitė praeiti, tik iš mylimos šalės nebuvo jokių šviesėnių pragiedrulių. Iš tiesų, lyg ir priešingai – viskas buvo ramu. Neįprastai ramu. Net garsiojo "ubagų žygio" dalyviai, sako, išsiskirstė.

– Negal būti, kad niekas manęs nepasigestų, kad niekas manęs nepasiūlytų, kad mano pranašiškas sapnas neišsipildytų, – ne vieną naktį mąstė Jaronimas. – Jeigu ten kokio Gedimino sapnas išsipildė, tai kodėl mano sapnai yra prastesni? Juk kažkada taip uoliai tuos "dypus" aprašinėčiau ir kitokias ataskaitas ruošiau. Negali taip būti, kad manęs nebeprisimintų. Juk pakankamai aukštas, dar tvirtas. O balsas juk per tiek metų kaip išlavintas...

Dar po dienos, visų giminaičių nuostabai, Jaronimas galutinai apsisprendė ir pareiškė, kad neatidėliotini reikalai verčia jį kuo skubiau grįžti į namus...

Aukštai, virš debesų, visais savo varikliais gaudė ištaigingas oro laineris. Neaprepiamas ir, atrodo, niekad neperskrendamas, amžina paslaptimi ir nesuvokiama galybe pulsavo vandenynas. Tik Jaronimo galvoje vis sukosi ir sukosi tos pačios mintys:

– Iš tų dykaduonių nėra daugiau ko laukti, reikia pačiam organizuoti. Kad tik dar suspėjus!

Po minutės kitos, kaip ant geriausio Fuji markės foto popieriaus, Jaronimo galvoje pradėjo ryškėti prezidentinės karjeros plano bruožai.

P.S. Autorius neprieštarauja, kad šis jo kūrinys būtų išplatintas agentūros VPS tinkle ir aptartas per radiją. Bet koks sutapimas su tikrove yra tik atsitiktinis,

"DIRVAI" AUKOJO:

M. Kirkilas, St. Peters., FL	3000
R. Mikatavage, Hampst, MD	100
B. Auginas, Lyndhurst, OH	50
M. Krasauskas, Balt. MD	35
J. Dzenkaitis, Glendale, CA	30
V. Džigas, Omaha, NE	25
J. Saikus, Cleveland, OH	20
B. Svirskis, Brockton, MA	15
S. Delvigs, Fairview Pk., OH	15
S. Undraitis, Lemont, IL	15
A. Antanėlis, Omaha, NE	15
L. Karpavičius, Miami B. FL	15
O. Skardis, Euclid, OH	10
A. Indreika, Chicago, IL	10
V. Ripškis, Evergreen P. IL	10
S. Džiugas, Oak Lawn, IL	10
B. Dunda, Ciucero, IL	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Nuoširdžiai dėkojame didžiai gerb. kunigui Mykolui Kirkilui už tokią didelę auką "Dirvai". Linkime Jums kuo stipresnės sveikatos ir visų Jūsų troškimų išsipildymo.

Redaktorius

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

MATAS & ASSOCIATES

REALTOR[®] **MLS**

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jankia atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000